

Бр: 1.3-55110-349/3
Датум: 17.03.2022

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД ПОЖАРЕВАЦ
ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ПОЖАРЕВАЦ

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
са финансијским показатељима
ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ПОЖАРЕВАЦ
ЗА 2021 ГОДИНУ

ПОЖАРЕВАЦ, март 2022 г.

САДРЖАЈ ИЗВЕШТАЈА

ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ЦЕНТРУ ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД.....	3
1. УВОДНИ ДЕО.....	3
2. ДЕО: КАПАЦИТЕТИ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД.....	13
3. ДЕО КОРИСНИЦИ УСЛУГА ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД.....	18
4. ДЕО ПОСЛОВИ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД НА ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА, ПРИМЕНИ МЕРА И ОБЕЗБЕЂИВАЊУ УСЛУГА.....	31
5. ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЦЕНТРА ЗА ДНЕВНИ БОРАВАК ДЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ ОМЕТЕНЕ У РАЗВОЈУ.....	38
6. Финансијски извештај за период извршења 01.01.2021-31.12.2021.....	46
ЗАКЉУЧАК.....	51

1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ЦЕНТРУ ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

Центар за социјални рад Пожаревац је основан 1962 године.

Своју делатност обавља на следећим адресама:

- **Центар за социјални рад Пожаревац (седиште)**, улица Моше Пијаде број 27, 12000 Пожаревац, Е-mail : pozarevac.csr@minrzs.gov.rs, телефон : 012/223-681, 531-602, 531-601 , Факс: 012/224-630
- **Центар за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју**, улица Моше Пијаде бб, , телефон 012/530-921
- **Одељење за услуге**, улица Братства јединства бр.2, тел: 012/214-214
- **Канцеларија Центра за социјални рад Пожаревац у Костолцу**, Трг братства јединства бб, 012/240-100

Директорка Центра за социјални рад Пожаревац је Татјана Рајић, проф. социологије, политиколог, специјалиста

УВОДНИ ДЕО

- **ПРЕДМЕТ ИЗВЕШТАЈА**

Годишњи извештај о раду Центра за социјални рад општине Пожаревац односи се на кориснике који се налазе на евиденцији Центра и запослене раднике Центра. Извештај је намењен свим заинтересованим странама, а размотриће га Управни и Надзорни одбор Центра, и Скупштина Града Пожареваца.

- **ОСНОВА ЗА ИЗРАДУ ИЗВЕШТАЈА**

Основа за израду Извештаја о раду Центра за социјални рад у 2021 су евиденције корисника и услуга које је Центар за социјални рад Пожаревац пружио у периоду 01.01.2021-31.12.2021 из базе података под називом Integral. За израду овог Извештаја коришћени су извештаји о раду стручних радника, водитеља случаја и супервизора Центра у 2021.години, база података из Регистра Центра, као и одређени подаци Градске управе, Националне службе запошљавања, Фонда пензијског и инвалидског осигурања, Основног суда Пожаревац, и Републичког завода за статистику.

- **КОМЕ ЈЕ НАМЕЊЕН ИЗВЕШТАЈ И КО ЋЕ ГА РАЗМАТРАТИ?**

Извештај је намењен за потребе Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Скупштине Града Пожареваца, руководства Центра за социјални рад, стручних радника и стручном и јавном мњењу.

ОСНОВНА СОЦИО-ЕКОНОМСКА ОБЕЛЕЖЈА ГРАДА ПОЖАРЕВЦА

Становништво (величина, структура, природни прираштај, домаћинство и породица, склапање и разводи бракова, етничке групе и друга питања), показатељи друштвено економске структуре општине (привредни ресурси, запосленост, просечне зараде итд)

Град Пожаревац се налази у североисточном делу Србије, представља административни, привредни и културни центар Браничевског округа. Пожаревац је административно и политички организован као град са две градске општине, Пожаревац и Костолац. Град покрива 491 км² и према попису из 2011. године има 75.334 становника, који живе граду Пожаревцу, Градској општини Костолац и у 24 насеља. Пожаревац се састоји из следећих месних заједница: Браћа Вујовић, Булевар, Бурјан, Горња Мала, Забела Чедо Васовића, Љубичево, Радна Мала, Сопот, Њеба, Чачалица, Васа Пелагић.

Основни подаци		
Површина (км ²)	477	(2019)
Број насеља ²	27	(2019)
Становништво — процена средином године	71026	(2020)
Густина насељености (број становника/км ²)	149	(2020)
Стопа живорођених	9	(2020)
Стопа умрлих	19	(2020)
Стопа природног прираштаја	-11	(2020)
Очекивано трајање живота живорођених (просек година) ³	74	(2020)
Просечна старост (у годинама)	43	(2020)
Индекс старења (60+ год. / 0—19 год.)	135	(2020)
Просечан број чланова домаћинства	3,03	(2011)
Пројектован број становника (средња варијанта - нулти миграциони салдо)	61964	(2041)
Пројектован број становника (средња варијанта са миграцијама)	75101	(2041)

*Витална статистика Града Пожаревца за 2020-ту годину
Извор: DevInfo 7 Србија*

Ако се упореде подаци из пописа 1961, 1971, 1981, 1991, 2002 са подацима из 2011 године кретање становништва показује следеће тенденције:

-стално повећање са изразитим растом у периоду од 1961 до 1971 године, док у периоду 1991-2002 година број становника пада за 9.776

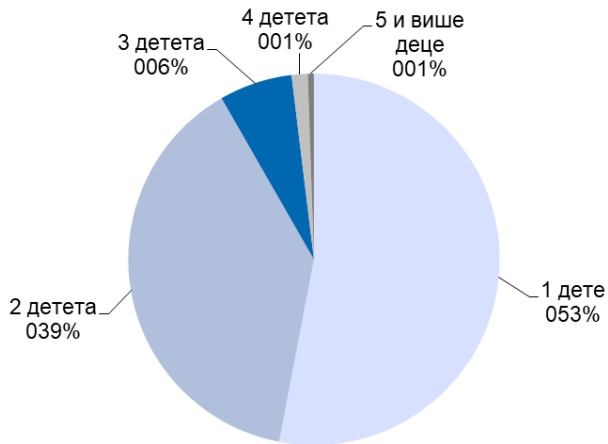
-знатно бржи пораст градског становништва у односу на сеоско и приградско, нарочито у периоду од 1961 до 1971 године, када се механичким приливом број увећава за 16.053 становника, док је у истом периоду годишњи пораст становништва општине 7.335. Тај миграциони тренд се наставља и у новијем периоду (1991-2002) али се услед миграције становништва у иностранство и пада наталитета укупан број становника смањује.

Од укупног броја становника, 8,59% чини пољопривредно/сеоско становништво.

Кретање становништва на подручју града карактеришу: низак наталитет, повећање стопе морталитета и миграциони процеси.

Негативан природни прираштај, пад стопе фертилитета, миграциони процеси, демографско пражњење руралног подручја града Пожаревца, неповољна старосна структура активног становништва, јасно указују да сви аспекти радне снаге у наредном периоду могу представљати један од проблема и једно од значајних ограничења развоју града.

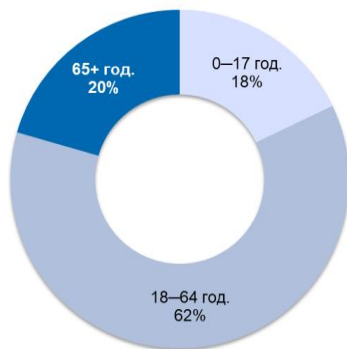
Породице са децом према броју деце, 2011

Извор: Попис становништва, домаћинства и станова РЗС

Тежиште развоја града Пожаревца у наредном периоду неопходно је ставити у функцију решавања ових проблема. То подразумева такве развојне програме којима би се, уз активну популациону политику на нивоу државе, привредни и социјални развој приближио домаћинству, пре свега породицама чији су чланови млађе старосне доби и који располажу могућностима за бављење производњом у пољопривреди и ван пољопривреде.

Становништво према старосним групама, 2020 године¹

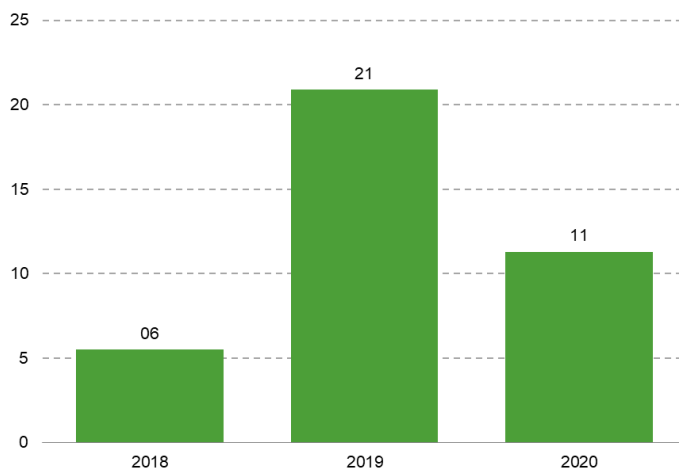

¹ Извор: Витална статистика РЗС

Становништво према полу и старости по попису 2002 и 2011 године.

Старосна доб	Мушко 2002	Мушко 2011	Женско 2002	Женско 2011	Укупно 2002	Укупно 2011
0-4	1898	1814	1894	1697	3792	3511
5-9	2171	2029	2080	1974	4251	4003
10-14	2207	2051	2213	2009	4420	4060
15-19	2365	2272	2359	2243	4724	4515
20-24	2539	2278	2446	2306	4985	4584
25-29	2612	2424	2678	2344	5290	4768
30-34	2482	2602	2541	2530	5023	5132
35-39	2249	2680	2370	2725	4619	5405
40-44	2391	2524	2399	2574	4790	5098
45-49	3020	2340	3044	2468	6064	4808
50-54	2891	2493	3008	2517	5899	5010
55-59	1810	3034	1961	3212	3771	6246
60-64	1776	2741	2143	3088	3919	5829
65-69	1825	1576	2312	1946	4137	3522
70-74	1759	1345	2396	1865	4155	3210
75-79	1070	1141	1777	1739	2847	2880
80-84	330	665	625	1229	955	1894
85-и више	170	267	249	592	419	859
Непознато	405	-	437	-	842	
Укупно	38932	36276	35970	39058	74.902	75.334

Просечна старост (*Попис 2011 године*), мушкараца на територији Града Пожаревца је 40,1 година, а жена 42,9. Просечна старост је 41,5 година, док је на тероторији Браничевског округа 44,3 године. Удео старих у укупном броју становника је 24,2%.

Стопа смртности услед самоубиства, 2018-2020
(на 100.000 становника)²

² Извор: Витална статистика, РЗС

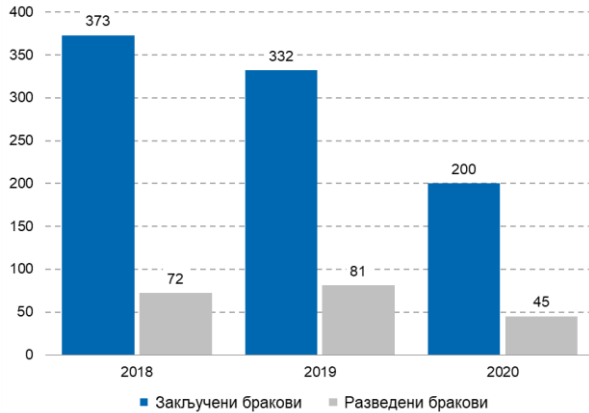
Становништво Града Пожаревца према националној или етничкој припадности по попису 2002 и 2011 године .

Националност	2002	2011
Срби	68779	66801
Црногорци	262	160
Југословени	275	71
Албанци	21	8
Бошњаци	4	10
Бугари	33	35
Буњевци	2	1
Власи	109	177
Горанци	-	-
Мађари	67	56
Македонци	174	168
Муслимани	39	42
Немци	13	18
Роми	2603	3868
Румуни	95	91
Руси	12	11
Русини	2	3
Словаци	6	10
Словенци	48	38
Украјинци	8	6
Хрвати	117	109
Чеси	5	-
Остали	61	90
Нису се изјаснили	400	1267
Регионална припадност	10	10
Непознато	1757	2284
Укупно	74.902	75.334

У односу на попис 2002 године, смањује се удео лица који се декларишу као Срби (91.83%-2002 и 88.7-2011).

Рома је 5,2% (2002 године је било 3.48%), а осталих 4.665, односно 6.2%, што је повећање у односу на 2002 године, када је на територији Града Пожаревца пописано 4.69% лица осталих националности, лица који се нису изјаснили или су се изјаснили према регионалној припадности

година	рођени	умрли	венчани
2019	777	580	188
2020	1036	1528	192
2021	561	1101	240

Закључени и разведени бракови, 2018-2020

Извор: Витална статистика, РЗС

Пред Основним судом у Пожаревцу у току 2021 године, поднето је 271 тужба за развод брака. У истом периоду окончано је 229 бракоразводних предмета.

Пожаревац се развија на основу урбанистичког плана али и независно од њега на периферним деловима града у појединим периодима, због механичког прилива становништва.

Град Пожаревац је проблем нелегалног „картон насеља“ у којем су била смештена расељена лица са КиМ, у 2010 години уз помоћ Комесаријата за избеглице, Министарства рада и социјалне политике, немачке невладине организације ASB и уз суфинасирање Града Пожаревца, решио изградњом насеља са монтажним кућама, чиме је стамбено збринуто укупно 21 породица из овог насеља, али је данас потребно ове куће обновити, решити комуналне проблеме и направити специфичне програме „реинтеграције“.

Структура становника (етничка, културолошка, образовна, здравствена, култура становања, породична, степен и врста радног ангажовања итд) у појединим деловима града (МЗ Костолац - делови "Багремара", "Канала", "Колишта" „Кобалова улица“, МЗ "Васа Пелагић" - "Бурдељ", "Ђурђево рупе", Индустијско сокаче, Млавска улица, МЗ "Радна мала" - "Стаклено брдо") је препознатљива и "провоцира" специфичан однос према сложеној проблематици као и озбиљна размишљања надлежних као услов, у најширем смислу речено, за глобалну "ресоцијализацију" и «реинтеграцију»: Тачна евиденција и контрола кретања, ограничења, материјална улагања, комплетна урбанистичка решења са инфраструктуром и непрекидно информисање и "просвећивање" су стални циљеви и сврха оваквог приступа био би велики степен умањења тзв "животног ризика" имајући у виду велики број људи. Посебан моменат је национално одређење које је упадљиво и индикативно: готово 99% лица са наведених подручја града се одређују као "Роми" али са разноликом верском припадношћу (са типичним културним обележјима).Остатак се изјашњава као припадници тзв шиптарске етничке групе.

Спецификум подручја на коме су ангажовани стручни радници Центра јесте постојање великог броја ромског живља расељеног са Косова које изискује посебан рад и ванредне напоре стручних радника на санирању и превазилажењу стања социјалне потребе.

Показатељи друштвено-економске структуре општине (привредни ресурси, запосленост, просечне зараде итд)

Град Пожаревац је изнад просека, развијено подручје у Републици, али је степен развијености општина Браничевског округа крајње асиметричан. На једној страни се издваја развијени Град Пожаревац, док су у групи од 7 неразвијених општина екстремно неразвијене општине Жабари и Мало Црниће. Најтеже последице вишегодишњег неравномерног развоја су демографско пражњење простора града, миграциони токови, негативан природан прираштај становништва и остале негативне промене у популационој структури.

Град Пожаревац спада међу развијена подручја у Србији и има релативно добро развијену привредну структуру, која је више структурна. Доминантне привредне гране су: енергетика, рударство и прехранбена индустрија. Највећи индустријски капацитети у области енергетике су: ЈП “Термоелектране” Костолац, и ЈП “Површински копови” Костолац.

Са друге стране, евидентно је да постојећа старосна структура становништва Пожаревца указује на потребу планирања већих буџетских фондова за сервисирање пензија и лечења старијих грађана у годинама које долазе.

Поред јачања економије, за подручје Браничевског округа карактеристичан велики број лица на раду у иностранству може бити добар ресурс за стварање одрживе основе, али је неопходно стварање услова за њихов повратак.

Економија

Запосленост и зараде

Регистровани запослени* ¹		
<i>према општини рада</i>	22274	(2020)
<i>према општини пребивалишта</i>	22926	(2020)
Регистровани запослени* према општини пребивалишта у односу на број становника (%) ¹	32	(2020)
Просечне зараде без пореза и доприноса (РСД) ¹	62276	(2020)
Регистровани незапослени** ²	3485	(2020)
Регистровани незапослени на 1 000 становника ²	49	(2020)

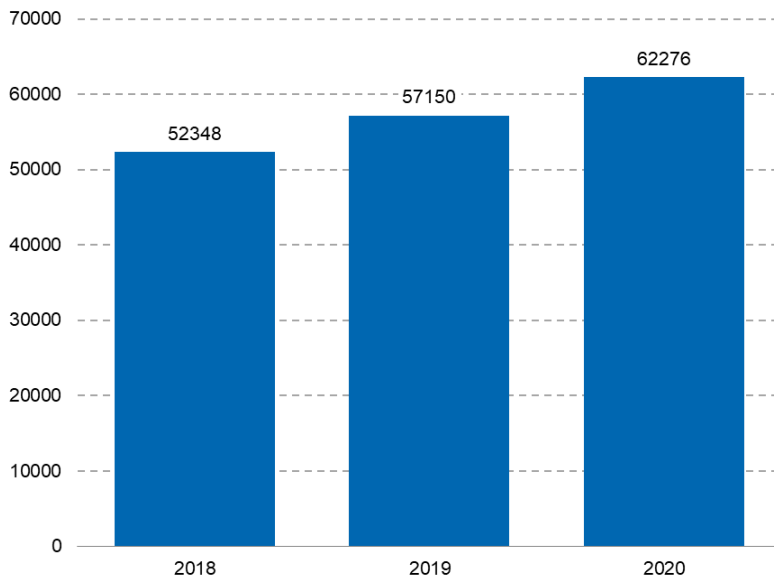
* Од 2015. укључени су и регистровани индивидуални пољопривредници

** стање на дан 31.12.

Извор:

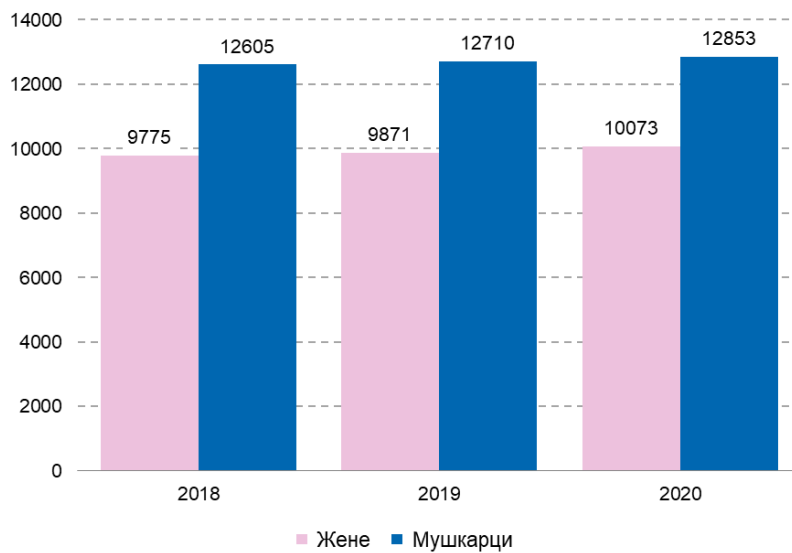
¹ Статистика запослености и зарада, РЗС

² Национална служба за запошљавање

Просечне зараде без пореза и доприноса, 2018-2020 (РСД)³

(од 2018 просечне зараде не односе се на општину рада, него на општину пребивалишта запослених)

Регистровани запослени, 2018-2020⁴

(од 2015-те укључени су и регистровани индивидуални пољопривредници)

³ Извор: Статистика запослености и зарада, РЗС

⁴ Извор: Статистика запослености и зарада, РЗС

У Пожаревцу је просечна плата без пореза и доприноса према подацима Завода за статистику у новембру месецу 2021 године износила **66.604** (претходне године 60.888). У градској општини Костолац **77.932** динара (претходне године 72.107)

На дан 31.12.2019-те укупан број незапослених лица је 2.956 (Пожаревац) +794 (Костолац)
 На дан 31.12.2020-те укупан број незапослених лица је 2.583 (Пожаревац) +902 (Костолац)
 На дан 31.12.2021-те укупан број незапослених лица је 2.567 (Пожаревац) +1.303 (Костолац)

Година	Укуп.незапослених	Мушкарци	Жене	% Мушкара.	% Жена
2019	3.750	1.442	2.308	38,5%	61,5%
2020	3.485	1.307	2.178	37,5%	62,5%
2021	3.870	1.365	2.505	35,3%	64,7%

Структура незапослених према полу (Извор НЗС)

У складу са изменама које су уведене у процес рада Националне службе за запошљавање, сходно ступању на снагу Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Сл.гласник РС“ број 36/09 и 88/10), Национална служба врши пријем и регистровање искључиво оних пријава потреба за запошљавање због којих се послодавац обратио ради пружања услуге посредовања од стране службе. Наиме, од 2009.године, када је званично престала да важи обавеза пријављивања сваког слободног радног места од стране послодавца Националној служби, иста не располаже подацима о укупној потражњи на тржишту.

Незапослена лица по полу и степену стручне спреме (2021 год)

	Стање на дан 31.12.2021 (Пожаревац)		Стање на дан 31.12.2021 (Костолац)	
	Укупно	жене	Укупно	жене
Укупно	2.567	1.639	1.303	866
I степен стручне спреме	875	540	960	616
II степен стручне спреме	45	27	10	9
III степен стручне спреме	504	284	99	62
IV степен стручне спреме	729	519	188	146
V степен стручне спреме	5	2	-	-
VI-1 степен стручне спреме	81	56	7	6
VI-2 степен стручне спреме	88	60	19	14
VII-1 степен стручне спреме	238	150	20	13
VII-2 степен стручне спреме	2	1		
VIII степен стручне спреме				

Извор: Национална служба за запошљавање-Филијала Пожаревац

За област социјалне заштите посебно је важно социјално предузетништво као један је од начина на који у домену може да смањи сиромаштво, незапосленост, социјалну искљученост маргинализованих група и омогући равномернији регионални развој. Иако је за ту подврсту привреде мало је ко чуо, социјално предузетништво заузима важно место у привреди свих развијених земаља, како због своје друштвено корисне улоге, тако и због немалог удела у бруто производу. У Европи социјално предузетништво постоји више од 25 година, а тренутно постоји преко 40 различитих облика удруживања у области социјалне економије. Социјална предузећа на нивоу Европске уније чине скоро 10 одсто малих и средњих предузећа. У многим европским земљама таква предузећа због користи коју остварују, и вредности које стварају у друштву, имају одређене фискалне бенефиције.

Социјално предузеће је предузеће које је првенствено оријентисано на решавање социјалних проблема и које своју зараду улаже првенствено у те сврхе, било у своју делатност, било у заједницу. Таква предузећа могу да ојачају привреду, отворе нова радна места и реше социјалне проблеме. Такође, могу да уздигну ниво етичких стандарда пословања и друштвене одговорности корпорација. Социјални предузетници су доказ да финансијски успех не искључује одговорно понашање према друштвеној заједници и животnoj средини. Обзиром да су скоро потпуно непознате, остаје да се на нивоу наше заједнице промовишу и имплементирају овакве активности.

Наша држава је препознала значај овог облика удруживања, те је током 2021 ушао у скупштинску процедуру, и очекује се примена од 2022 године.

Пензионери

Тренд старења становништва се огледа и у порасту броја пензионера, те ове године у децембру бележимо укупно чак 18.273 лица која су ово право остварила по свим основама (из радног односа, самосталних делатности, пољопривредници...)

Број пензионера у граду Пожаревцу, по врстама, децембар 2019 године

ИНВАЛИДСКА	СТАРОСНА	ПОРОДИЧНА	УКУПНО
2.598	12.627	3.489	18.714

Број пензионера у граду Пожаревцу, по врстама, децембар 2020 године

ИНВАЛИДСКА	СТАРОСНА	ПОРОДИЧНА	УКУПНО
2.446	12.520	3.410	18.376

Број пензионера у граду Пожаревцу, по врстама, децембар 2021 године

ИНВАЛИДСКА	СТАРОСНА	ПОРОДИЧНА	УКУПНО
2.293	12.572	3.408	18.273

Евидентно је да постојећа старосна структура становништва Пожаревца указује на потребу планирања драстично већих буџетских фондова за сервисирање пензија и лечења старијих грађана у годинама које долазе. Поставља се питање да ли ПИО фонд може финансирати своје обавезе искључиво из доприноса и буџета или ће бити неопходни додатни приходи и

који? Како држава треба да инвестира у јачање здравственог система како би спречила проблеме изазване старењем становништва и који је допринос система социјалне заштите? Поред јачања економије, за подручје Браничевског округа карактеристичан велики број лица на раду у иностранству може бити добар ресурс за стварање одрживе основе, али је неопходно стварање услова за њихов повратак.

2. Д Е О

КАПАЦИТЕТИ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

- ❖ Број и структура недостајућих радника
- ❖ Структура запослених радника према статусу ангажовања, радном месту, профилизу занимања
- ❖ Структура финансирања
- ❖ Организација рада ЦСР-услуге које поред јавних овлашћења пружа ЦСР и како је рад организован са аспекта запослених радника
- ❖ Информације о свим другим условима рада (простор, опрема и одржавање и руковање овим ресурсима)
- ❖ Планови и потребе ЦСР на плану едукације и усавршавања стручних и других радника
- ❖ Број примедби и притужби које се односе на однос према корисницима или рад ЦСР

Организација рада и запослени радници

У складу са Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова у Центру за социјални рад Пожаревац, организационе јединице Центра су:

1. Основне унутрашње организационе јединице

- 1.1 Служба за заштиту корисника (деце, младих, одраслих и старих лица)
- 1.2 Служба за правне послове (са Пријемном канцеларијом и Канцеларијом за материјална давања)
- 1.3 Служба за финансијско – рачуноводствене и техничке послове
- 1.4. Канцеларија Центра за социјални рад у Костолцу

2. Посебна организациона јединица Центра је:

- 2.1. Центар за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју.

Крајем децембра 2016-те године добијена је **сагласност Министарства на Статут и акт о систематизацији** у делу јавних овлашћења, којом се **одобрава укупно 23 радна места**. Од признатог броја радника **недостаје 5 радника на основним стручним пословима социјалног рада-водителја случаја и 1 радник на техничким пословима-возач**

Након добијања **сагласности од стране Града Пожаревац за укупно 23 радна места**, Центар је рад по новој систематизацији у Канцеларији у Костолцу, отпочео у децембру 2017-те.

У извештајном периоду, нити у новој систематизацији *није предвиђено да радници обављају више послова, нити запошљавање радника са мање од 100% радног времена*

За извршавање поверених послова по основу јавних овлашћења, Министарство за рад, запошљавања, борачка и социјална питања на дан 31.12.2021 године финансира зараде и материјалне трошкове за 14 запослених радника на неодређено време у Центру и то:

- На руководећим пословима-3
- На пословима стручног рада-8
- Административно-финансијским-3

За извршавање поверених послова на основу Одлуке о правима у социјалној заштити и социјалној сигурности грађана Града Пожареваца, град Пожаревац финансира зараде и материјалне трошкове за 3 запослена радника на одређено и 20 на неодређено време и то у:

- Центру за социјални рад9 . извршиоца
- У Центру за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју14. извршиоца

Услови рада

Центар за социјални рад Пожаревац за потребе **седишта установе користи пословни простор у Пожаревцу у улици Моше Пијаде број 27** величине око 300 м² који није прилагођен потребама особа са инвалидитетом. Пословни простор се састоји од 20 канцеларија, сале за састанке, четири ходника, два мокра чвора. Скоро сви запослени имају засебне канцеларије изузев рачуноводства и радника на управно-правним пословима. Основна средства за рад (столови, столице, ормани...) су у солидном стању, део ормара је замењен новим, али је потребно намештај обновити. Загревање просторија врши се путем централног грејања, што је током извештајног периода било проблематично, обзиром да је подрум био често поплављен., а у том делу се налази пумпа. Центар поседује телефонску централу, факс, копир апарат, 24 рачунара, тако да сви стручни и административни радници као и рачуноводство имају рачунар, а током 2017-те године мрежа је замењена потпуно новом, као и делом недостајућих рачунара. Такође је током 2017-те завршен процес озакоњења власништва објекта седишта установе и у 2018-тој години је добијена грађевинска дозвола за санацију, адаптацију и доградњу објекта.

Центар поседује 4 путничка аутомобила марке: Шкода Фабиа По 145 ЛХ, Шевролет -авео ПО 126-219, 2016-те године средствима Министарства обезбеђено возило марке -Фиат Типо Седан 1.4 По 085КХ. Због лошег стања, честих поправки и велике пређене километраже, планирано је да се у наредном периоду отпише возило Шерволет-авео Дневни боравак користи специјализовано возило за превоз корисника.

Исправан и функционалан возни парк Центру је неопходан из разлога што скоро сви стручни поступци подразумевају одлазак на терен, а такође и из разлога великог броја корисника на смештају широм Републике.

Поред седишта установе, Центар за социјални рад користи од Града Пожареваца уступљен простор величине 97 м² Града у улици Братства јединства 2, за потребе Одељења за услуге, а од краја 2017-те и простор од 30-так квадрата у Костолцу и простор дневног боравка за децу и омладину ометену у развоју.

На основу одлуке Општине Костолац у извештајном периоду је за потребе индивидуалног –пријемног рада и чекаонице уступљена на коришћење још једна канцеларија величине око 30-так квадрата која се налази поред постојеће, а средствима града Пожареваца, обезбеђена је адаптација и опремање ове канцеларије

(радови у току). Овај нов простор ће умногоме олакшати рад стручних радника у Канцеларији, а такође и сарадњу, оснаживање и заступање корисника.

Простор у ул.Братства и јединства је био неуслован за рад због велике влажности и током 2018-те године средствима Града Пожареваца и донација, овај објекат смо санирани (санирали влагу, кров, надстрешнице, ставили изолацију, окречили, заменили подове). *Током извештајног периода овај простор се користио за потребе пилотирања услуге Саветовалишта за брак и породицу, што је потпуно у складу са методологијом и потребама корисника услуге, а у њему се такође налази део обимне архиве Центра (пасивни предмети).* У складу са одлукама Града, спремни смо да и надаље овај простор користимо за исте намене, посебно јер већ постаје препознатљив грађанима као простор Саветовалишта, а и у делу опреме и локације (удаљен од седишта установе што је у складу са методологијом) испуњава све услове.

Поред седишта установе, Центар за потребе организацине јединице- **Центар за дневни боравак деце и омладине**, користи посебан физички простор у непосредној близини. Делатност боравка се обавља у објекту који се налази у улици Моше Пијаде бб у оквиру комплекса зграда Старе касарне 9. пука. Локација је веома близу градском језгру (око 1.2 км од центра града), а са друге стране довољно је издвојена од главног пута (Пожаревац-Петровац) тако да саобраћајни промет не омета реализацију дневног садржаја и безбедност корисника. У близини објекта (на око 400м) налази се највећи парк Чачалица, што у многоме употпуњава рекреативни део програма са корисницима. Боравак располаже и двориштем са оградом које је опремљено справама (клацкалице, љуљашке, кош, клупе). Приступ објекту је прилагођен особама са телесним инвалидитетом. Прилаз објекту је у једној равни без препрека на улазу у објекат постоји приступна рампа, а унутрашњи простор је такође у једној равни односно нема препрека за особе које се крећу отежано или су у колицима. Тоалети за кориснике су такође прилагођени за приступ особа који се крећу уз помоћ колица. Објекат се састоји од приземног дела и поткровља. У приземљу се налази простор у којем бораве корисници и он се састоји од: три собе за боравак корисника, простором за заједничке активности (дневни боравак), кухиња са трпезаријом, сала за обављање вежби психомоторне реедукације и слободних рекреативних активности, соба за сензорну интеграцију, два тоалета за кориснике (мушки и женски), купатилом за кориснике, службеним тоалетом и просторијом за опсервацију опремљен потребним медицинским материјалом. Простор кухиње користи се за сервирање оброка корисницима хране која се допрема од изабраног понуђача у оквиру јавне набавке. Простор у поткровљу састоји се од четири канцеларије и то: једна се користи као гардеробер за запослене у боравку, друга се користи за складиштење материјала за рад и средстава за хигијену и за потребе Удружења за неговање здравих стилова живота Веритас, које спроводи услугу Личног пратиоца деце и ученика, трећа се користи за састанке и као канцеларија за састанке и четврта је од пре 15 година уступљена на коришћење Удружењу за ментално недовољно развијеним и аутистичним лицима Пожаревац. Капацитет дневног боравка је 30 места, модерно је опремљен свим неопходним и савременим уређајима за потребе дневног боравка деце ометене у развоју.

Током 2018-те године средствима Града Пожареваца и донатора завршени су инфраструктурни радови и успостављен додатни програм под називом „сензорна соба“, која омогућава корисницима адекватније сензорно окружење, а такође је средствима донатора додатно опремљена спортско рекреативна сала системом за подршку психомоторном развоју. Остала опрема добијена од донатора током извештајног периода приказан је у посебном делу овог Извештаја.

У извештајном периоду није било инвестиционих улагања у овај објекат из разлога што је током 2019. године, средствима локалне самоуправе спроведено следеће: замена ламината у свим просторијама у којима бораве корисници, укупне површине 190м², замена улазних врата, извршена санација влаге у објекту и кречење санираног дела, извршено санирање корозије и фарбање кровне површине, заштита и фарбање дрвеног дела плафона у дневном боравку.

Закључак:

У садашњим околностима и са актуелним бројем запослених, Центар се суочава са великим проблемима везаним за физички простор, који се могу систематизовати у неколико група:

А) Недостатак простора

- Канцеларије које користе стручни радници су просечно неколико квадратних метара велике, што онемогућава пријем парова са децом, а у ситуацији постојећих мера услед пандемије, чак и потпуно онемогућава пријем корисника, јер се не може обезбедити дистанца.
- Упркос спроведеном поступку излучивања архивске грађе, Центар и даље поседује око 30.000 досијеа корисника, а за ту намену не постоји апсолутно никакав наменски простор, што доводи до великих проблема у раду и ризику од доступности података о личности, као и уништавања архивске грађе.
- Центар нема салу која би задовољила потребе организације нпр Конференције о случају са већим бројем учесника, што онемогућава адекватно спровођење стручних поступака.

Б) Дотрајалост објекта и неприлагођеност прилазу особама са инвалидитетом

- На зидовима су видљиве прслине које вероватно потичу од неравномерног слегања, што захтева санацију темеља.
- Изнад спрата нема бетонске таванице, већ су спуштени плафони окачени о лаке таванице. Кров покривен валовитим салонитом (неадекватним материјалом) на више места прокишњава, што је узроковало оштећења плафона.
- Фасада показује оштећења услед прлина у зидовима.
- у подруму често услед неадекватне хидроизолације долази до нагомилвања воде, што узрокује проблеме са грејањем и електроинсталацијама
- не постоји никакав прилаз особама са инвалидитетом, а ходници су до те мере уски да је немогуће да кроз њих нпр. прођу колица, тако да се особе у колицима примају на улазу у Центар.

Обука и усавршавање радника

Стручни радници Центра за социјални рад Пожаревац су у току 2021 године, интезивно присуствовали низу едукација и информативних семинара, што је умногоме било олакшано услед честе организације преко ЗООМ платформе:

1. „Програм основне обуке за медијаторе“ 10-14.02.2021
2. „Медијација у породичним споровима“ 03.07.2021

3. „Примена старатељства у центрима за социјални рад-улоге, обавезе и одговорности водитеља случаја и правника“ 05-07.11.2021
4. „Значај међусобне координације учесника у процесу уписа у матичну књигу рођених, са акцентом на случајеве рођења детета чија мајка нема лична документа (21.09.2021)
5. Изазови и могућности унапређења стручног рада у центрима за социјални рад“ (03.12.2021) у организацији Актива социјалних радника
6. „Превентивни и корективни надзор у заштити права деце у примарној породици“ (16.10-17.10.2021) у организацији РЗСЗ
7. „Орган старатељства-незаштићени сведок“ (21.2021-22.10.2021)
8. „Савремене праксе у образовању деце и младих са сметњама у развоју“ (17.11.2021)
9. „Успостављање услуге Саветовалишта за брак и породицу на територији Града Пожаревца-унапређење комуникације између свих заинтересованих страна“ (20.01-21.01.2021)
10. „Помагачи и грађани на истој страни“ (29.11.2021), у организацији Социјатива, Дај ми руку и Коморе социјалне заштите
11. „Школа животних вештина-програм обуке професионалаца за процену и припрему особа са сметњама у развоју за што самосталнији живот у најмање рестриктивном окружењу“, у организацији хуманитарне организације- Дечије срце
12. „Безбедност сваког детета је једнако важна“-17.12.2021, у организацији Центра за несталу и злостављану децу
13. Обука о примени Инструкције о начину рада установа и организација социјалне заштите за пружање услуга социјалне заштите деци у циљу спречавања злоупотребе дечијег рада, 10.06.2021 и 30.09.2021
14. „Орган старатељства-незаштићени заштитник“, 21-22.10.2021 у организацији ЦСР Ниш
15. „Унапређење комуникације у ланцу брачног саветовања“, 21.01.2021
16. „Преговарање у социјалном раду са тешко сарадљивим корисницима“ 16 и 20.06.2021, у организацији Коморе социјалне заштите
17. „Услуге социјалне заштите за осетљиве групе“, 23.09.2021
18. „Злоупотреба дечијег рада-нове концептуализације и изазови за социјалну заштиту“, 30.09.2021 у организацији МЗРБСЗ
19. „Специфичности и оптерећења трећег доба“, 01.10.2021 у организацији „Витезова осмеха“
20. „Социјално предузетништво-од идеје до закона, од маргине до успеха“, 04.10.2021 у организацији Витезова осмеха
21. „Вештине у раду са корисницима социјалне заштите-мотивационо интервјуисане“, 07.10.2021 у организацији Едуцентра
22. „Обука о међусекторској сарадњи у превенцији, перцепцији и реаговању на злоупотребу дечијег рада“ у организацији МЗРБСЗ, МЗБОП, МУП, РЈТ
23. „Породица и насиље-круг реаговања и круг трауме“, 13.10.2021 у организацији Витезова осмеха
24. „Унапређење рада интересорне комисије у ЈЛС“, 03-04.06.2021, у организацији СКГО
25. „Уједињени према суштинској постказненој реинтеграцији“, 07.-08.04.2021, у организацији EU TASCО 3
26. „Улога саветовалишта у контексту социјалне заштите“, 21-22.01.2021, у организацији UNOPS-Swiss PRO
27. Континуиране едукације стручних радника везано за имплементацију више база података (јединствени информационални систем, ИСКРА, ЦРОСО, социјалне карте итд)

Евидентно је да су током 2021 године, **стручни радници присуствовали највећем броју едукација до сада**, и то пре свега захваљујући њиховој заинтересованости за праћење интезивних промена у систему, као и могућности да едукације прате on line, што је узроковало мање материјалне трошкове.

Напомињемо да је захваљујући нашем ангажавању у оквиру различитих пројеката, током 2018 и 2019-те обезбеђено да стручни радници похађају акредитоване обуке, чиме су скоро пола године пре термина, **свима омогућени неопходни услови за обнављање лиценци**. У складу са законским роком сви стручни радници запослени на неодређено време (изузев једног лица) су добили одговарајуће лиценце при Комори социјалне заштите РС, а поступак лиценцирања Дневног боравка је такође окончан 2018-те године.

Неопходно је у складу са исказаним потребама наставити са континуираним едукацијама стручних радника, а у циљу подизања компетенција и обезбеђивања квалитетније заштите корисника и то у делу рада у ситуацијама насиља, психо социјалне подршке старијима и сагоревању на послу.

*У извештајном периоду на решења Центра, уложена је укупно 1 жалба којом се тражи изузеће водитеља случаја, прошле године је било 4 притужби што је је за 12 мање у односу на претпрошлу прошлу и 22 мање у односу на 2017-ту годину. (примера ради 2016-те године на рад Центра је било уложено 39 жалби). **Овај податак говори о изузетном повећању квалитета стручног рада у установи и повећању степена задовољства корисника услуга.***

3. ДЕО

КОРИСНИЦИ УСЛУГА ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

1. УКУПАН БРОЈ КОРИСНИКА ПРЕМА СТАРОСНИМ ГРУПАМА (деца, млади, одрасли, старији) НА АКТИВНОЈ ЕВИДЕНЦИЈИ ЦСР

Година	Број корисника	Ланчани индекс
2014	4.727	99,68
2015	6.039	127,76
2016	7.180	118,89
2017	6.587	91,74
2018	6.349	96,38
2019	6.048	95,25
2020	6.852	113,3
2021	8.005	116,82

Заштиту корисника и организацију рада током 2021-те године обележили су услови, нове потребе и флексибилна реорганизација рада узроковани пандемијом вируса COVID-19.

У тој крајње отежаној и деликатној ситуацији, посебно за осетљиве групе којима се бавимо, Центар за социјални рад Пожаревац је успешно изнео огроман притисак и то пре

свега у делу материјалних давања корисницима. Знатно је повећан број корисника једнократних помоћи, као и осталих права у области социјалне заштите.

Број корисника једнократних помоћи у односу на прошле године се континуирано повећава и ове године је укупно 1031 корисника (932 прошле године), рачунајући и материјалну подршку Министарства за књиге, екскурзије и сл.односно укупно 1399 позитивних решења, а такође се повећава и износ новца који се за те намене опредељује, чему је у претходној години посебно допринела ванредна ситуација узрокована епидемијом. Током 2020 године ванредна ситуација је допринела и појачаном потребом за набавку пакета хране и хигијенских пакета који су дистрибуирани преко Штаба за ванредне ситуације за око 1.200 лица која су се две године уназад налазила на евиденцији Центра по основу материјалне угрожености, те је потребно да и у наредном периоду Град планира средства за ове намене.

Укупан број корисника на активној евиденцији Центра је у 2021 години 8.005 што је у односу на претходну годину више за 1.153 корисника (таб.14).

На укупан број приказаних активних и пасивних корисника умногоме утиче и број пасивизираних предмета који је отежан недостатком простора за архивирање и непостојање праксе излучивања и архивирања предмета, што смо у 2018-тој у потпуности решили кроз јавне радове и излучивање свих постојећих досијеа, **чиме смо окончали праксу несистематизованог одлагања предмета дугу 55 година.**

Са друге стране потпуно је извесно да је број поднетих захтева, као и структуре њихове сложености из године у годину све већи и тежи, јер *бележимо све већи број пријава и интервенција по разним основама, што укрупнено са смањеним бројем запослених на пословима стручног социјалног рада наводи на закључак да је хитно неопходно запошљавање недостајућих радника, као и ангажовати кроз волонтерске, приправничке или друге врсте уговора стручне раднике, до престанка забране запошљавања. Током 2021-те године смо имали два приправника, а са овом праксом ћемо наставити и убудуће.* Такође, везано за оптерећеност стручних радника важно је напоменути да је *Канцеларија Центра коју смо у Костоцу отворили крајем 2017-те године, већ показала свој пуни значај, а број захтева има тенденцију пораста, односно на пројектованих 700 захтева током претходних година, овај број је више него дуплиран. Пристигло нам је током 2021-е 1.224 захтева, што је за 100-тинак мање него 2020-те. Обзиром да не бележимо драстичније промене у смислу социјалних појава у овој области, закључак је да је присутност Канцеларије и доступност услуга, као и економичност, јер грађани не морају да путују због својих захтева, допринело оправданости ове наше активности, али сада већ и потребом да се број стручних радника у Костоцу повећа.*

Од половине 2016-те године евиденција у Центру за социјални рад Пожаревац се у потпуности води у софтверу под називом INTEGRAL, а од 2021 године смо отпочели са обукама, експортом података и едукацијама радника за **ново софтверско решење Министарства, односно повезану електронску базу свих корисника.**

Паралелно се делегирани радници обучавају за примену закона и вођење **Регистра „Социјална карта“**

Такође, у извештајном периоду су отпочеле интезивне припреме и едукације за приступ и унос података у базу **ЦРОСО** (Централни регистар обавезног социјалног осигурања).

Додатно интезивно се ради и на успостављању базе **ИСКРА** (систем зарада корисника јавних средстава)

Поштујући намере законодавца и надлежног Министарства и разумевајући сврху и смисао свих поменутих база, напомињемо да све ово умногоме утиче на оптерећеност стручних радника, јер је неопходно време, ИТ вештине и квалитетна опрема, те планирамо да у наредном периоду бар осавременимо ИТ опрему центра и ИТ вештине стручних радника.

2. СОЦИО-АНАМНЕСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ КОРИСНИКА ПО УЗРАСНИМ ГРУПАМА (деца, млади, одрасли, старији)

Разврставање (дисагрегација): анализирани према одређеним обележјима као што су узраст – узрастне групе (деца, млади, одрасли старији); родној припадности; националној и етничкој припадности; нивоу образовања, радној способности; месту сталног боравка, односно анализира значајних обележја корисника центра за социјални рад (треба следити excel табеле.)

Услед преласка на нов начин евидентирња корисника, подаци о статусу запослености и ниову образовања се тек од пре пар година почињу уводити у електронску базу, те ови подаци којима располажемо нису репрезентативни.

Што се тиче родног статуса, скоро је идентичан број корисника мушког и женског пола, а праћење родне димензије је приказано кроз специфична укрштања (нпр. проблем или мера/родна припадност. Такође је очекиван број корисника ЦСР по основу припадности сеоској и градској средини и у корелацији је са величином насеља и процесима гравитације ка градским срединама (Пожаревац и Костолац)

16. Кретање броја корисника у ЦСР у току године					
	Прене ти	Новоевидентир ани	Реактивира ни	Укуп но	Стављени у пасиву
Деца (0-17)	1360	302	92	1754	193
Млади (18-25)	710	83	66	859	162
Одрасли (26-64)	3153	451	355	3959	612
Старији (65 и више)	1206	157	70	1433	236
Укупно	6429	993	583	8005	1203

Праћењем флукуације корисника приметно је повећање броја реактивираних предмета у свим старосним групама изузев код деце. Такође је приметно дуже процесуирање предмета у којима се спроводе мере заштите ових група корисника, условљено преласком на начин рада усклађен са Правилником, али и повећање реактивираних предмета старих лица, што се делом може објаснити ревизијом пословне способности покренутом од стране суда, али и великим бројем других захтева.

3. СТАРОСНЕ ГРУПЕ КОРИСНИКА ПРЕМА ОСТВАРЕНИМ ПРАВИМА ПРИМЕЊЕНИМ МЕРАМА И ПРУЖЕНИМ УСЛУГАМА У ЦЕНТРУ ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

- *ДЕЦА (Мере – Надзор; Усвојење, смештај, деца до 7 година, осамостаљивање деце са проблемима у понашању . . .*

У изнајавењу најадекватнијег облика заштите деце, којих је ове године било укупно 1.754, приступ је мултидисциплинаран а примена облика прилагођена потребама сваког детета. У том смислу у оквиру планова услуга сачињавају се програми превентивне заштите и програми третмана.

У оквиру планираних активности на унапређењу **превентивних делатности** у 2021 години водитељи случаја и стараоци су обилазили установе за смештај деце без родитељског старања, деце ометене у развоју а континуирано обилазили и сву децу на породичном смештају, а у складу са дозволама услед епидемиолошке ситуације. Сва деца на породичном смештају школског узраста су од Министарства добила **једнократну помоћ** за куповину уџбеника и екскурзије, док су од стране Центра за социјални рад кроз овај вид помоћи, такође додатно оснаживана .

Најчешће примењивани облик непосредне заштите је **старатељство** (део 4.1) и примењује се у циљу заштите интереса и личности малолетних штићеника који су без родитељског старања. Током године је било укупно 174 детета под старатељством, а на дан 31.12.2021 укупно деце под сталним старатељством је 65. Лица које се постављају за старатеља поседују лична својства и способности потребне за вршење дужности старатеља а која су прописана Породичним законом. За старатеља се најчешће одређују ближи сродници у чијој породици дете и живи а када таквих нема, за старатеља се одређују радници Центра по службеној дужности.

Посебан облик старатељства је привремено старатељство које се користи ради привремене заштите личности, права или интереса особа, и евидентно је да је драстично повећан број таквих старатеља, који су најчешће управо радници Центра за социјални рад. Обзиром да су у питању послови који често захтевају интензиван ангажман стручних радника, додатно су у протеклом периоду оптеретили постојећу организацију рада у Центру.

Следећи облик заштите је **хранитељство** (део 4.3), односно породични смештај ради обезбеђивања услова за развој, васпитање и образовање, оспособљавање за самосталан живот и рад. Број породичних смештаја деце је ове године нешто виши у односу на претходну годину и износи 71. (68 у 2020-тој), а одраслих особа 9 (претходне године 11) што укупно износи 80 особа на смештају у хранитељској породици. Ситуација везана за број деце на породичном смештају се донекле мења у односу на раније године када је највећи број деце био на смештају у Милошевцу, тако да се данас чак 47 хранитељских породица налази на територији Града Пожареваца, односно евиденцији ЦСР. У 2017 години успостављен је контакт са Центром за породични смештај у Ћуприји, операционализовани кораци и отпочела је обрада за нове хранитељске породице, потписан Протокол о сарадњи и завршена обука нове генерације хранитеља, који су током 2018-те и 2019-те године почели да примају прву децу на хранитељство. Обзиром да Центар Ћуприја због ванредних околности није током 2020-те године спроводио ову своју редовну делатност, а да су потребе смештаја деце нарасле, Центар за социјални рад Пожаревац је, излазећи из редовних активности, користећи своје ресурсе (лиценциране раднике) спровео обуку за нове хранитеље, код којих су одмах по добијању лиценце почела да се смештају деца са територије наше општине. Такође, важно је нагласити да се на нашој територији налази више деце са територије других општина, али и да се деца са наше територије смештају у хранитељске породице широм Србије, а у сарадњи са Центром за породични смештај Ћуприја. Данас је скоро у потпуности окончан процес деинституционализације, тако да се у установама налазе углавном деца са тежим

облицима инвалидитета, о којима биолошки родитељи практично не могу да воде рачуна, док су деца без родитељског старања на породичном смештају (део 4.3)

На жалост морамо констатовати да и поред напора Министарства као и стручних радника Центра још увек постоји потреба за стварањем услова за прихват деце са ометене у развоју, обзиром да породице нису спремне да прихвате ту, као и децу старијег календарског узраста. Такође још увек није заживело тзв.специјализовано хранитељство, јер су потребни посебни програми за породице које ће прихватати нпр. децу у сукобу са законом. Посебан проблем представља смештај деце, као и одраслих лица са комбинованим сметњама (антисоцијално понашање и нпр.сметње у развоју) када и установе и породице одбијају прихват и када су стручни радници немоћни да реше овакве проблеме.

Након престанка права на смештај (пунолетством или окончањем редовног школовања) евидентан је проблем пружања помоћи деци односно омладини из ове групе и то у делу запошљавања, решавања стамбеног питања и асимилације у природну друштвену средину, као и третмана који ова деца треба да имају од стране других институција (хитност поступака и сл.).

Усвојењем (део 4.5) се између усвојоца и усвојеника заснива однос који постоји између родитеља и деце са свим правима и дужностима. Код деце код које је познат један родитељ, пре покретања поступка предузимају се мере заштите детета у односу на природног родитеља. Центар утврђује подобност потенцијалних усвојитеља за обављање родитељске улоге руководећи се критеријумима за општу подобност за родитељство, као и посебним критеријумима, водећи при томе рачуна о интересима, потребама и особинама личности сваког детета. Присутна је већа заинтересованост супружника за усвајањем него што има такве деце (већини је споран статус), тако да смо ове године имали два реализована усвојења.

*МЛАДИ, ОДРАСЛИ, СТАРИЈИ
ПОСЕБНО ОСЕТЉИВЕ ГРУПЕ КОРИСНИКА према специфичним
обележјима, оствареним правима, примењеним мерама и пруженим
услугама центра за социјални рад – жртве насиља, роми, особе са
инвалидитетом, жртве трговине људима, бескућници, повратници
(реадмисија) и слично*

Посебна група у оквиру ове су **млади** (859 корисника током 2021-е) који напуштају систем социјалне заштите (најчешће хранитељство) и у чијој заштити и помоћи око осамостаљивања је потребно посветити већу пажњу. Проблеми са којима се они сусрећу су најчешће најпре егзистенцијалне природе (становање, смештај и сл) као и смањен ниво социјалних компетенци и мрежа које може омогућити лакше укључивање у заједницу. У том смислу су предузете мере јачања превентивних програма ЦСР Пожаревац усвојени кроз Програм рада за 2021 годину. Такође, међу младим корисницима услуга ЦСР се налазе лица која су као малолетници починила неко кривично дело, или користе дрогу, алкохол и сл. те се налазе у сукобу са родитељима, заједницом и као лица са проблемима у понашању налазе на праћењу.

Што се групе **одраслих** корисника тиче (3.959 током године), највећа група су лица са друштвено неприхватљивим понашањем (1578) где спадају починиоци, али и лица која злоупотребљавају ПАС итд, затим група одраслих који су жртве насиља (1042), материјално угрожене особе (958 корисника). Велика група су особе под старатељством (285 корисника), лица са инвалидитетом (284 корисника) и које се споре око вршења родитељског права (153). Међу одраслим особама са инвалидитетом има највише особа са интелектуалним потешкоћама -124 што је нешто више него претходне године (табела 25),

а најчешће примењивани облици заштите за ову групу корисника су старатељство, право на негу и помоћ другог лица, смештај у установу социјалне заштите (више о овоме у делу посебно осетљивих група).

Са лицима са поремећеним породичним односима се најчешће радило на уређењу њихових односа у ситуацијама развода, те поверавања мал.деце. Центар је Суду по основу парница у којима се одлучује о заштити права детета или о вршењу, односно лишењу родитељског права доставио 109 налаза и стручних мишљења (таб.110), уважавајући у ситуацијама када се и то процењује и мишљење детета. Такође се радило на решавању постразводних спорова, а у овој групи се налазе и корисници Центра, по основу насиља у породици (*више у делу посебно осетљивих група*). Напомињемо да је у раду са корисницима у поступцима мирења и нагодбе, посебан проблем представљао недовољан број едукованих радника, те да је потребно овом сегменту посветити посебну пажњу (кроз већи број едукација као и рад Саветовалишта за брак и породицу).

Центар за социјални рад Пожаревац у оквиру својих могућности и овлашћења у области социјалне заштите односно откривања и предузимања мера у решавању стања социјалне потреба грађана дужи низ година уназад уочава проблем убрзаног **старења становништва** (22% људи изнад 60 година-попис 2002 године, а у 2011 удео старих у укупном броју становника је чак 24,2%). Та појава условљава и све актуелније питање њиховог збрињавања обзиром да нам се све чешће обраћају сродници који због различитих разлога нису у могућности да брину о остарелим члановима своје породице (често је у питању њихово одсуство због рада у иностранству или радног ангажовања), са молбом да им се на адекватан начин помогне. Посебан проблем током извештајног периода је била криза изазвана епидемијом COVID-19, те отежаним пријемом у домовима широм Републике. Напомињемо да је број захтева само број оних који су се нама обраћали ради смештаја са комплетном документацијом док је број потенцијалних корисника далеко већи (1% до према нашим истраживањима 10%) укупне популације старих. Обзиром да на нашем региону живи велики број лица старих 60 и више година од којих је око 6.000 старије од 80 година оправдане су апроксимације дате у инструктивним геронтолошким едицијама (као и пројекту «Изградња Геронтолошког центра у Пожаревцу-ГДС») да је потреба за организованом друштвеном бригом о овој категорији становника велика. Остаје да се у партнерству са приватним сектором овакве активности реализују, док је у складу са реформским процесима и потребама старих на подручју Града Пожаревца, евидентна потреба да се формира Дневни боравак за старе као и Прихватилиште где би се између осталог збрињавали и корисници из ове категорије становништва. Први кораци су већ направљени, те је крајем 2011 године отворен у Пожаревцу први Дом за старе у приватном власништву.

Током 2020.године је Директора Центра у својству председавајуће радне групе за израду Локалног акционог плана за старе Града Пожаревца за период 2021-2025, интензивно радила на изради овог документа којим су предвиђене одређене услуге и из области социјалне заштите. Документ је усвојен крајем 2020-те године, и током 2021-те године су бројни програми и пројекти реализовани, од којих посебно издвајамо Клуб за старија лица при Удружењу пензионера Града Пожаревца, као врло важну услугу из области социјалне заштите.

Посебно осетљиве групе

Као посебно осетљиве групе издвајамо децу са проблемима у понашању, жртве насиља и трговине људским бићима и социјално-материјално угрожене породице и особе са инвалидитетом.

Деца и млади са проблемима у понашању

Према природи проблема у понашању и узрасту (део 5.3) евидентирано је укупно 414 малолетника са проблемима у понашању, што је више у односу на претходне године. Овај податак нам говори о појачаном друштвено неприхватљивом понашању деце и младих. Од изречених мера заступљена је мера појачаног надзора 39 (78 претходне године), посебних обавеза-17, судским укором -7, васпитних налога-4. Врло успешним показало се упућивање у Социорехабилитациони клуб за младе, односно социјално-едукативну услугу у локалној заједници (о овој услузи ће бити више речи у делу *Учешиће Центра за социјални рад на унапређењу квалитета и развоју постојећих услуга у заједници*). Најчешће су малолетници процесуирани због туча, разбојништва, крађа, оштећење туђе ствари, поседовања психоактивних супстанци и сл. Деце испод 14 година у сукобу са законом је било 32. Евидентно је да је у току 2020 године настављена изузетна сарадња између Центра за социјални рад и организације која услугу Социорехабилитационог клуба за децу и младе спроводи од 2008 године, те да су сви малолетници за које је процењено да је потребно, поштујући принцип добровољности, и капаците услуге упућена на индивидуални и групни третман. Поменуто смањење рецидивантног понашања је делом узроковано интезивним третманом у трајању од 6 месеци до годину дана на коме су деца била. У питању је индивидуални и групни рад са овом децом и њиховим родитељима а који се односи на њихово оснаживање, информисање, подршку и саветовање. Циљ је оснаживање личних капацитета, усвајање позитивних модела понашања и родитељства, а све у сврху смањења броја деце са проблемима у понашању. Центар за социјални рад Пожаревац још од 2006 године спроводи посебне програме у области заштите ове деце а најзначајнији резултати активности (поред ове социјално едукативне услуге и медијације између жртве и малолетног учиница кривичног дела) су, поред задовољства корисника, и то да од 2008 године малолетници укључени у програм имали укупно око 34 рецидивантна понашања (просечно се на третману током године налази 30 малолетника, односно укупно око 360 до сада)

Такође се овим програмима интезивирала (још од 2006 године) путем конференција о случају, сарадња са свим релевантним субјектима (СУД, Тужилаштво, СУП, школе). Овакав начин рада омогућава шире сагледавање проблема постојања феномена антисоцијалног понашања а тиме и квалитетнији приступ и третман по начелима Конвенције о правима детета (извегавање стигматизације малолетника, сензибилизација породице и средине).

У оквиру овлашћења Центра за социјални рад, рад на непосредној заштити деце и младих са проблемима у понашању одвијао се континуирано према броју и структури примљених захтева, у смислу процене степена одступања у понашању, извештавања правосудних органа као и третмана и праћења корисника који су под васпитном мером а у оквиру које је планом заштите предвиђено праћење (појачан надзор родитеља и органа старатељства). Наглашавамо да је прошле и ове године насупрот починиоцима кривичних дела и другим облицима антисоцијалног понашања, знатно смањен број деце учинилаца прекршаја, што је највероватније условљено новоуспостављеном законском регулативом, по основу које родитељи плаћају високе казне за прекршаје своје мал.деце. Такође је евидентно да нам се све чешће обраћају школе због вршњачког насиља (ове године 9 пријава за вршњачко насиље), и да је потребно добити јасна упутства у вези надлежности и рада са овом групом деце.

У заштити деце са проблемима у понашању у превентивном раду Центра евидентан је проблем «друштвене невидљивости» наркоманије, проституције, дејства секти, пасиван

однос школе, здравствених установа и других чинилаца у дефинисању ових проблема, те немогућност реаговања и превентивног деловања у спречавању настајања дубљих последица.

Посебан пробем је представљала недовољна примена, од стране Суда и Тужилаштва, института из Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривично правној заштити малолетних лица, јер се диверзионе мере (васпитни налози) и посебне обавезе нису довољно примењивали. Коначно су током 2019-те године предузети озбиљни кораци у овом смеру и на иницијативу UNICEF-а, на основу резултата Социорехабилитационог клуба за децу и младе, Град Пожаревац као пример добре праксе, постао једна од локалних самоуправа где се примењују васпитни налози и тиме садржајнија примена Закона. У претходном периоду одржан је низ едукација за тужиоце, судије, представнике центра за социјални рад и пружаоца услуге, а почетком 2019-те Социорехабилитациони клуб за младе, односно Удружење грађана „Шанса“ је постао ресурс Тужилаштва, те се у сарадњи са ЦСР-ом, деца и млади тамо директно упућују на реализацију васпитног налога бр. 5) укључивање у појединачни или групни третман у одговарајућој здравственој установи или саветовалишту.

Центар за социјални рад Пожаревац је такође за реализацију васпитног налога бр.3) укључивање без накнаде, у рад хуманитарних организација или послове социјалног, локалног или еколошког садржаја, почетком 2019-те године потписао Протокол о сарадњи са Црвеним крстом Пожаревац, Центром за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју, ЈКП „Комуналне службе“, ЈУ „Спортски центар Пожаревац“, Међуопштинским удружењем глувих и наглувих Пожаревац, Удружењем за помоћ ментално недовољно развијеним и аутистичним лицима Пожаревац.

Током извештајног периода отпочела је реализација поменутог Протокола и деца и млади су за сада упућени у Социорехабилитациони клуб за децу и младе.

Жртве насиља, занемаривања и трговине људским бићима

Ступањем на снагу Породичног закона учињен је позитиван помак у друштвеној демистификацији проблема **насиља у породици**, а применом новог закона од јуна 2017-те године посебно, те имамо драстично већи број пријава (део 5.2) Примера ради у 2015 години је укупно било 41 евидентираних жртава са којима се интензивно радило или су се налазили на праћењу по основу насиља у породици. Током 2017-те имали смо 44 детета и 191 одрасло и старо лице са којима смо радили по овом основу, док је током 2018. године евидентирано 31 дете и 499 младих, одраслих и старијих лица са којима смо радили по овом основу. **У 2021-ој години, број деце, жртава злостављања и занемаривања је 334, а број пунолетних лица, жртава насиља, занемаривања и у ризику од занемаривања је 1509.** Овај број је последица великог броја нових пријава, али и константног праћења лица евидентираних у претходном периоду.

Број пријава за насиље у породици

2016 год	2017 год	2018 год	2019	2020	2021
105	317	587	453	572	476

Током 2017-те године Центар је испунио све законом предвиђене обавезе (формирање Интерног тима, укључивање у рад Локалног тима, операционализовао поступање кроз изразу интерног акта и сл) и овим пословима се у складу са хитношћу поступања придаје

адекватна пажња. Више пута је на националном нивоу, рад пожаревачког локалног тима презентован као пример добре праксе, али је чињеница да квалитетно обављање ових послова захтева изузетан напор стручних радника, који иначе раде са скоро трећином предвиђеног броја мање у делу јавних овлашћења.

Са друге стране по информацијама које је изнело Републичко јавно тужилаштво, на јесен 2021 год. Град Пожаревац је више година уназад са највећим бројем пријава за насиље у породици по глави становника у Србији, што је у односу на ресурсе којима располажемо изузетан успех јер су све пријаве процесуиране у складу са постојећим стандардима (укупно 476 пријаве током 2021-е године). Такође, чак трећина жртава са територије Републике се позива на састанке Групе за координацију у Пожаревацу. Овај податак нам говори о потпуном поштовању предвиђене методологије, као и повећању поверења у институције на територији Града Пожареваца и на изузетну сарадњу која је и у овом смислу потврђена.

За квалитетно обављање ових послова, неопходно је додатно едуковати стручне раднике као и остале актере у овом процесу (Суд, Полицију, здравствене раднике, школе, итд) јер само мултидисциплинарним приступом можемо у потпуности помоћи лицима која се нађу у овим ситуацијама. У ситуацији доношења секторског Протокола и повећања надлежности и улоге центара за социјални рад на у овој области, питање насиља ће имати све већу улогу у јавним овлашћењима и пословима центара. Такође је важно доносити мере и програме везано за програме рада са насилницима и економско оснаживање жена, јер сви поменути разлози могу довести до поновног таласа неповерења у институције и смањење демистификације ове појаве. Сматрамо да је потребно посебно сензибилисати и обучити представнике медија јер њихово информисање јавности о овим случајевима и проблему уопште често представља директно кршење Конвенције о правима детета, угрожава интересе деце односно поступака који се спроводе и производи контра ефекат у отклањању друштвене невидљивости овог проблема.

Мере које Центар предузима у ситуацијама злостављања и занемаривања деце односно насиља у породици су: лишење родитељског права, старатељство, смештај у сигурним кућама, прихватилиштима, хранитељским породицама, установама, промена места виђења са сродницима, контакти са Институтом за ментално здравље и другим здравственим институцијама, итд.

Превентивно се деловало кроз наступе у медијима-учешћем у јавним обраћањима на тему насиља у породици, кроз сарадњу са школским и предшколским установама на праћењу појава и појединачним ситуацијама итд. У овом аспекту деловања важна је и постојећа добра сарадња са невладиним сектором.

Неопходно је да Центар у што скоријем периоду кроз одговарајућа методолошка упуства и едукације за рад са жртвама насиља и насилницима у потпуности операционализује процедуре које се односе на планирање и спровођење мера заштите које су у надлежности органа старатељства.

Сви евидентни међународни показатељи и подаци указују на то да расте хуманитарна цена због игнорисања **трговине људима** као злочина, те да значајно расте број деце жртава. То је криминални феномен који има тешке последице за сигурност, благостање и људска права његових жртава.

Незапосленост, сиромаштво, недостатак образовања, дискриминација полова, насиље, а са друге стране замишљене предности живота у богатијим западним друштвима, очекивање запослења и финансијске накнаде, побољшани социјални положај и третман представљају негативне чиниоце односно чиниоце који увећавају изложеност и осетљивост младих а најпре жена и девојака на мамце трговаца људима.

Што се тиче трговине људима, У Србији су у појединим истраживањима идентификоване области у којима се она најчешће одвија. Пожаревац се у једном тренутку, по истраживању Виктимолошког друштва Србије налазио на другом месту, иза путног правца Београд- Суботица. У међувремену су се главна обележја ове појаве (порекло, место транзита и крајње дестинације) мењала, те је данас Србија место и транзита, порекла али и крајње дестинације. Све је више деце жртава а појава коју приказујемо спада у сиве односне непроцесуиране, друштвено невидљиве појаве. То је вероватно разлог што се и у Центру за социјални рад Пожаревац евидентира мали број лица, са којима се ради по овим пријавама. Обзиром да се Центар за социјални рад по природи посла који обавља и контакта са угроженим и осетљивим групама, у свом раду сусреће са овом појавом сматрамо да је изузетно важно превентивно деловати на групе у ризику. У том смислу су запослени из Центра и Полицијске управе Пожаревац-Одељење за границе и трговину људима, у претходном периоду, током октобра месеца борбе против трговине људима као и годинама уназад одржавали низ трибина у основним и средњим школама на територији Града Пожареваца и Полицијске управе Пожаревац, што је ове године било онемогућено због актуелне пандемијске ситуације. Сматрамо да су ове трибине имале позитивног ефекта, те да је потребно на овај начин наставити са даљим превентивним акцијама у вези сузбијања ове појаве. Центар за социјални рад Пожаревац има статус регионалног центра за реинтеграцију и рехабилитацију жртава трговине људима, и у извештајном периоду се наставио рад на подизању капацитета институције, чему је посебно допринело то што је *од стране Града Пожареваца Директорка Центра 2018-те године именована за Координатора Локалног тима, који је већ имао неколико успешних активности и едукација*. Подизање капацитета се директно одразило и на број жртава са којима је Центар у току 2021-те године радио (3 детета). Такође, у психолошки третман једне жртве се на предлог Службе за координацију заштите жртава трговине људима, ранијих година укључио и Социорехабилитациони клуб за младе, што представља пример добре праксе ефикасног коришћења ресурса заједнице. Напомињемо да су у питању сумње на могућност трговине људским бићима, те да од правосудних органа зависи крајњи исход и статус ових лица. Такође, као и ранијих година бележимо знатан број злоупотребе обичајног права лица ромске националности везано за обичај тзв.«куповине» младе, те да је ово питање којем је потребно посветити посебну пажњу и то кроз појачано мултисекторско деловање.

Особе са инвалидитетом

Несумњиво је да ова популација спада у најсиромашније и најмаргинализоване друштвене групе. Парцијалне податке о броју особа са инвалидитетом поседују установе медицинске и социјалне заштите, национална служба за запошљавање, ПИО и невладине организације. Међу њима није успостављено информационо умрежавање, што је основна препрека за обједињавање и комплетирање података. Верујемо да ће умрежавање по основу Закона о социјалним картама, макар делимично решити овај проблем.

Потребе ОСИ које су идентификоване задовољавају се на различитим нивоима. Институционални смештај ОСИ и школовање особа са телесним инвалидитетом се врши на регионалном или републичком нивоу. Услуге из области социјалне заштите које се задовољавају на локалном нивоу углавном спроводи Центар за социјални рад Пожаревац и невладине организације или установе чија примарна делатност јесте брига о особама са инвалидитетом. Програме намењене искључиво особама са инвалидитетом, углавном на пољу организовања друштвених активности и културно спортских манифестација имају невладине организације.

У граду Пожаревцу постоје услови за квалитетнији живот особа са инвалидитетом који се адекватно не користе. Према чл. 51 Статута града Пожаревац, општина доноси програме и спроводи пројекте развоја градске општине и стара се о унапређењу општег

оквира за привређивање у граду. Статут, такође, предвиђа да Град помаже развој различитих облика самопомоћи и солидарности са лицима са посебним потребама, као и са лицима која су суштински у неједнаком положају са осталим грађанима и подстиче активности и пружа помоћ организацијама инвалида и другим социјално хуманитарним организацијама на свом подручју.

Као значајан допринос бољем информисању грађана са инвалидитетом и лакшем остваривању њихових права, допринос града Пожареваца ка лакшем остваривању права ОСИ јесте изградња прилаза пешачким прелазима. У циљу отклањања архитектонских баријера рампу за инвалиде имају следеће установе: Зграда Поште, Дом здравља, Општа болница – зграда неурологије и Центар за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју.

У граду Пожаревцу је регистровано укупно 8 невладиних организација које се баве питањима особа са инвалидитетом: Међуопштинска организација савеза слепих и слабовидих, Међуопштинско удружење глувих и наглувих, Друштво за церебралну и дечију парализу, Друштво за помоћ недовољно развијеним и аутистичним лицима, Савез инвалида рада, Међуопштинско удружење цивилних инвалида рата, Удружење за неговање здравих стилова живота „Веритас“, Међуопштинско удружење за помоћ особама оболелим од Л-Даун синдрома, 8 Дан

Према подацима преузетим из књиге „Инвалидитет“ Републичког завода за статистику, и добијеним резултатима након Пописа становништва, домаћинства и станова 2011.год., удео особа са инвалидитетом у укупном становништву у општини Пожаревац је од 8 до 8,99%. Град Пожаревац од укупног броја становника 75334 има 6090 особа са инвалидитетом и 1423 особа чији је статус инвалидитета непознат.

25. Број особа са инвалидитетом у ЦСР у току 2021 године према врсти инвалидитета и старости					
Врста инвалидитета	Старосна структура				Укупн о
	Деца	Млади	Одрасли	Стариј и	
Телесни инвалидитет	20	4	48	46	118
Интелектуални инвалидитет	22	19	124	16	181
Сензорни инвалидитет	9	5	24	34	72
Первазивни развојни поремећаји,	18	0	1	0	19
Вишеструки инвалидитет	14	12	17	2	45
Ментална обољења	14	1	70	53	138
Укупно	97	41	284	151	573

На непосредној заштити деце, одраслих и старијих лица са инвалидитетом и њиховој породично правној заштити раде водитељи случаја, док се на преиспитивању права на додатак за негу и помоћ другог лица као и на заштити материјално необезбеђених лица старају стручни радници у оквиру Канцеларије за материјална давања.

Центар је у току 2021. године поступао у складу са Породичним законом, Законом о социјалној заштити, Одлуком о социјалној заштити грађана Града Пожареваца и стручним упутствима Министарства у свим фазама рада.

Код заштите лица угрожених болешћу или инвалидитетом, као адекватни облик заштите примењивало се продужење родитељског права или организовање старатељске заштите, као и њихов смештај у адекватне установе. Такође се примењивало и збрињавање

у отвореној заштити и упућивање у установу социјалне заштите уз процену тима о потреби коришћења стрателске заштите. Проблем у заштити ових лица представља велики број установа (19) на територији читаве Републике, те је обилазак корисника у установама, као и комуникација са великим бројем стручних служби установа умногоме отежана и редукована. Посебан проблем представља адекватна институционална заштита лица са менталним и интелектуалним инвалидитетом јер у постојећим нема довољно капацитета за пријем на смештај, а самостално функционисање у отвореној заштити је често немогуће. Стручни радници Центра су уз помоћ различитих организација (нпр.чешка «People in need») започели са обукама везано за деинституционализацију највећих установа овог типа, те измештањем корисника у једнице заштићеног становања.

У спровођењу мера социјалне заштите стручни радници су сарађивали са корисником, породицом, грађанима, установама у области здравства, са другим установама у систему социјалне заштите, Организацијом Црвеног крста итд.

Економски положај: Особе са инвалидитетом су погођене сиромаштвом из више разлога: један од њих јесте повећан потреба за материјалним и новчаним средствима за обезбеђење туђе неге и помоћи, набавке медицинских и хигијенских средстава, затим друштвене изолације, и проблема у проналажењу посла. Врло ретко се запошљавају јер осим што постоји неразумевање у погледу њихове радне ефикасности, ову циљну групу додатно оптерећује постојање велике понуда радне снаге на тржишту рада. Национална служба за запошљавање је такође значајан чинилац, али њен утицај је посредан јер за сада, без обзира на посебне програме стимулисања запошљавања лица са инвалидитетом, послодавци нису заинтересовани за запошљавање ових лица. У том смислу потребно је урадити анализу радних способности ОСИ на подручју Града. Локална самоуправа као посредан актер даје финансијску помоћ установама и удружењима која су својим радом везана за програм помоћи особама са инвалидитетом, а Закон о социјалном предузетништву ће тек почети да се примењује од 2022 године.

ПРАВО НА МАТЕРИЈАЛНУ ПОДРШКУ (НОВЧАНА СОЦИЈАЛНА ПОМОЋ, ДОДАТАК ЗА ПОМОЋ И НЕГУ ДРУГОГ ЛИЦА, УВЕЋАНИ ДОДАТАК ЗА ПОМОЋ И НЕГУ ДРУГОГ ЛИЦА, ПОМОЋ ЗА ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗА РАД, ЈЕДНОКРАТНЕ НОВЧАНЕ ПОМОЋИ, ПОМОЋИ У НАТУРИ И ДРУГЕ ВРСТЕ МАТЕРИЈАЛНЕ ПОДРШКЕ ГРАЂАНИМА

Материјалну подршку корисник остварује путем:

- новчане социјалне помоћи,
- додатка за помоћ и негу другог лица,
- увећаног додатка за помоћ и негу другог лица,
- помоћи за оспособљавање за рад,
- једнократне новчане помоћи,
- помоћи у природи и
- других врста материјалне подршке

Ближи услови и начин остваривања и висина једнократне помоћи коју обезбеђује локална самоуправа током 2014 године утврђени су Одлуком о социјалној заштити грађана Града Пожаревца.

У буџету Републике Србије обезбеђују се средства за доделу једнократне помоћи у случајевима изузетног угрожавања животног стандарда великог броја грађана. О додели ове једнократне помоћи одлучује Влада.

Јединица локалне самоуправе може предвидети и **друге врсте материјалне помоћи** грађанима на својој територији (народне кухиње, субвенције и др)

У 2011 години бележимо изузетан раст броја корисника свих видова материјалне подршке, условљен друштвено-економском кризом пре свега, али и изменама у Закону о социјалној заштити, док у наредним година број породица корисника овог права константно око 320 породица просечно на нивоу године

Деца чији су родитељи корисници НСП-а и других материјалних давања у 2021-ој је 418, а одраслих и остарелих корисника угрожених материјалним положајем је било 1312.

Кретање броја породица корисника сталне новчане помоћи, децембар

Година	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Број породица	342	335	345	306	275	274

Током маја месеца 2021 г. извршена је годишња ревизија корисника права на НСП који су имали решења у неограниченом трајању и утврђена обавеза сродника у издржавању лица неспособних за рад .

Континуирано се на сваких 6 месеци ревидира право незапосленим корисницима на НСП и утврђује обавеза издржавања лица неспособних за рад и свих малолетних лица чији родитељи немају довољно средстава за издржавање.

Рађене су и ванредне ревизије по измени чињеница од утицаја на право (пресељење, промена броја чланова, статуса..).

Важно је напоменути да Град Пожаревац издваја значајна средства за побољшање положаја материјално угрожених лица, кроз омогућавање једнократних помоћи.

Једнократне помоћи су најчешћи вид помоћи које се лицима у стању социјалне потребе обезбеђују из средстава локалне самоуправе. Овај вид помоћи примају корисници сталне новчане помоћи и остали грађани и корисници услуга социјалне заштите. Најчешће се додељују за набавку хране и осталих животних потрепштина, куповину школског прибора, огрева, набавку лекова и друге медицинске потребе, плаћање комуналија и струје, побољшање услова становања, набавку одеће и обуће, плаћање школарина и сл. Такође је предвиђена накнада трошкова сахране која се признаје за: - лице које нема законске обвезнике издржавања; - непознато лице или лице непознатог пребивалишта; - корисника сталне новчане помоћи у пуном износу; лица за које трошкове смештаја у целости сноси буџет РС.

Број корисника једнократних помоћи у извештајном периоду је укупно 1031 у односу на 932-2020 г. и 559-2019 г., рачунајући и материјалну подршку Министарства за књиге, екскурзије и сл. односно укупно 1399 позитивних решења, а такође се повећава и износ новца који се за те намене опредељује, чему је у претходној години посебно допринела ванредна ситуација узрокована епидемијом, као и знатно већа средства за ове намене које је Град обезбедио и ***којима се сврставамо у ред локалних заједница са највишим издавањима по овом основу, просечно по кориснику права.***

Такође, важно је напоменути да Град сваке године, пар година уназад издваја значајна средств у вредности од 4.000.000,00 динара за куповину огрева угроженом становништву.

Висина одређених средстава за једнократне помоћи је на истом нивоу као 2020-те, односно 4.000.000,00 виша него 2019-те.

На локалном нивоу Градска управа је обезбедила субвенцију за трошкове воде и смећа, те се ЈКП и Водоводу редовно месечно достављају спискови корисника НСП и ТНП. Постоји могућност да се услед општих друштвених кретања и у 2022 години јави већи број радно способних лица са захтевом за признавање права на сталну новчану помоћ, али ће рад са њима умногоме зависити од динамике реформских процеса -конкретно висине помоћи и ефеката радне активације корисника.

-Обзиром да се наша општина не налази на стандардној рути кретања миграната, није запажено повећање обима послова због мигрантске кризе.

4. Д Е О

ПОСЛОВИ ЦСР НА ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА, ПРИМЕНИ МЕРА И ОБЕЗБЕЂИВАЊУ УСЛУГА

- ❖ Проблеми, тешкоће али и примери добре праксе у стручном раду
- ❖ Организациони и кадровски проблеми у вођењу случаја и супервизији, описати како ови проблеми утичу на квалитет стручног рада
- ❖ Улога ЦСР у планирању социјалне заштите у локалним срединама –сарадња са локалним самоуправама
- ❖ Сарадња ЦСР са локалним самоуправама након доношења Уредбе о наменским трансферима
- ❖ Доступност и распрострањеност локалних услуга у заједници и улога ЦСР
- ❖ Аналитичко-истраживачки рад; информације о анализама, истраживањима и другим радовима које је Центар спровео.

1. СТРУЧНИ ПОСЛОВИ ЦСР

-**Послови процене и планирања**-услуге процене обухватају процену стања, потреба, снага и ризика корисника и других значајних особа у његовом окружењу, процена старатеља и хранитеља, а услуге планирања обухватају израду индивидуалног плана пружања услуге и мера правне заштите.

- **Неодложне интервенције** се пружају у ситуацијама када које угрожавају живот, здравље и развој корисника и обезбеђују се 24 сата дневно. У ЦСР Пожаревац је почев од 2007.г. организовано пасивно дежурство свих стручних радника, распоред се сачињава на месечном нивоу и листа са бројевима телефона се доставља полицијској управи Пожаревац. *Услед проблема са исплатом права радника на надокнаду током пасивног дежурства од стране Министарства и да би се избегли судски спорови, а у циљу ефикасности поступања, Центар је у априлу месецу 2019-те реорганизован и уведена је прерасподела радног времена, тако да је сада радно време од 08.00-22.00. Овај модел је последњом инструкцијом Министарства препознат као пример добре праксе у циљу решавања овог проблема.*

-*Напомињемо да је додатни проблем током пандемије био велики број отпуста са извршења заводских санкција, јер у граду постоје два велика затвора. Обзиром да је комуникација са другим центрима била отежана услед пандемије, ситуације*

збрињавања је преузео ЦСР Пожаревац уз велику подршку локалне самоуправе и полицијске управе Пожаревац, што је такође истакнуто као пример добре праксе на националном нивоу.

- **Специјализовани послови**-Саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге пружају се као вид помоћи појединцима и породицама које су у кризи, ради унапређивања породичних односа, превазилажења кризних ситуација и стицања вештина за самосталан и продуктиван живот у друштву. Рад супервизора је у 2021. години био отежан углавном због подељене улоге супервизора као и водитеља случаја и оптерећености великим бројем случајева, што је рад ограничавао углавном само на поштовање административне функције и запостављање осталих функција супервизора. Такође преоптерећеност вођењем случаја је често захтевало рационалну и добро организовану расподелу времена ради обављања обе функције, што повремено није давало успехе у погледу испуњавања свих функција супервизије.

- **Управно правни послови**-правни послови у социјалној заштити обухватају примену управно-процесних правила у вођењу поступка као и припрему појединачних управних аката у стварима чије решавање законом поверено установама социјалне заштите, као и послове вођења евиденције и издавање уверења о штићеницима, издржаваним лицима, лицима према којима је извршено насиље у породици и лицима против којих је извршено насиље у породици и лицима против којих је одређена мера заштите од насиља у породици, те другим чињеницама о којима се води службена евиденција и друге послове у складу са законом. Правни послови у центру за социјални рад обухватају и послове припреме аката за покретање и других поступака из породичних односа, заштите права детета, односно права других пословно неспособних лица и у другим случајевима када су учешће или активна легимитација органа старатељства прописани законом као и правна подршка и усмеравање у вези са реализацијом мера старатељске заштите, заштите од насиља у породици, правима детета и вршењем родитељског права, правима особа са инвалидитетом и припадника других осетљивих група-све у непосредном раду са корисницима као и послове информисања, правног саветовања, учешће у процени, планирању и реализацији услуга и мера социјалне и старатељске заштите у сарадњи са запосленима на стручним пословима у социјалној заштити.

-**Налази и мишљења**-су сумарни резултати процене, планиране и предузете мере и услуге које сачињава водитељ случаја за потребе или по захтеву суда и за потребе других служби. Више о статистичким показатељима за ове наше активности у табелама 6.1

Напомињемо да је Центар за социјални рад током трајања пандемије односно већим делом 2021-те године функционисао са врло флексибилном организацијом рада која је омогућила адекватну заштиту како корисника, тако и запослених лица. Уз подршку града и донатора врло брзо обезбеђена су адекватна дезинфекциона средства и опрема. Рад је већ током прве недеље ванредног стања 2020-те, организован на начин да су стручни тимови по планираном распореду били присутни у самој установи у пуном радном времену и са организованим пријемом поднесака и странака. У исто време, други део стручних радника је организовано радио од куће и то кроз инсталирани софтвер који је свима омогућавао приступ бази података Интеграл. Обезбеђивањем адекватне ИТ подршке сви радници су умрежени и адекватно комуницирали, у циљу управљања и ефикасне размене података. Флексибилан модел рада у више смена и овако конципирана техничка подршка су омогућила потпуно несметан рад са корисницима, а такође и појачане активности са материјално угроженим корисницима, и то кроз комуникацију са Штабом за ванредне ситуације Града Пожаревац и волонтерима ангажованим при истом телу. Додатни напор је уложен и приликом збрињавања великог броја лица који потичу из различитих места широм Републике а која су отпуштана из оба пожаревачка затвора, и за које није постојала могућност да их збрину надлежни центри.

Све ово је допринело да поступање Центра за социјални рад Пожаревац, током ванредног стања узрокованог пандемијом COVID-а, 2020-те приказано као пример иновативне и добре праксе у публикацији Центра за социјалну политику, уз подршку Владе Републике Србије и Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва.

2. Услуге у заједници и друга права која су у функцији локалне самоуправе

Током 2013 године дошло је до измене Одлуке о социјалној заштити грађана Града Пожареваца, и она је прилагођена Закону о социјалној заштити као и потребама и финансијским могућностима локалне самоуправе. На основу ове Одлуке:

Услуге социјалне заштите о чијем се обезбеђивању стара Град Пожаревац су:

1. Дневне услуге у заједници

- а) Дневни боравак
- б) Помоћ и нега у кући
- в) Лични пратилац детета ученика

2. Саветодавно-терапијске и саветодавно-едукативне услуге:

- а) Социо -рехабилитациони клуб за децу и младе са проблемима у понашању
- б) Клуб за одрасла и старија лица
- в) Услуге саветовалишта
- г) Услуга медијације

3. Услуге смештаја:

- а) Привремени смештај у прихватилиште и прихватну станицу

4. Програми унапређења социјалне заштите

Облици материјалне подршке о чијем се обезбеђивању стара Град су:

- 1. Право на једнократну помоћ
- 2. Право на накнаду трошкова сахране
- 3. Право на коришћење Народне кухиње
- 4. Право на путне трошкове и исхрану пролазника
- 5. Право на опремање стана штићеника
- 6. Право на накнаду трошкова превоза ученика

Усвајањем буџета за 2021 годину обезбеђена је одрживост услуга које су грађанима пружане од раније: дневни боравак за децу и омладину ометену у развоју, помоћ у кући за особе са инвалидитетом и стара лица, социо -рехабилитациони клуб за децу и младе са проблемима у понашању, коришћење услуга народне кухиње итд. , **а уведене су и две нове услуге: Лични пратилац детета и ученика и Саветовалиште за брак и породицу.**

Приоритне услуге на чијем развоју ради Центар за социјални рад и које је неопходно успоставити у наредном периоду су: Дневни боравак за стара лица и особе са

инвалидитетом и Прихватилиште или Прихватна станица за материјално и социјално угрожена лица.

О коришћењу услуга социјалне заштите које обезбеђује град Пожаревац одлучује Центар за социјални рад а другостепени орган је Градско веће.

Учешће Центра за социјални рад на унапређењу квалитета, и развоју постојећих услуга у заједници

Центар за социјални рад је током 2021-те године активно учествовао у развоју постојећих услуга које се финансирају од стране локалне самоуправе, а нарочито у развоју рада Центра за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју који је организован као радна јединица Центра за социјални рад, Народне кухиње и сервиса «Помоћ и нега у кући за стара лица и особе са инвалидитетом» коју пружа Црвени крст Пожаревац као одабрани пружалац услуге и Социорехабилитационог клуба за младе- услугу коју пружа удружење грађана Шанса из Пожаревца као одабрани пружалац услуге.

Центар за Дневни боравак деце и омладине ометене у развоју (рад овог сервиса представљен у посебном делу који је саставни део овог Извештаја)

Народна кухиња. Сврха народне кухиње је да обезбеди најмање један топли оброк најугроженијим категоријама становништва. Током 2021-те године континуирано је од стране Црвеног крста Пожаревац, одабраног пружаоца услуге, вршена припрема и дистрибуирање хране на два пункта у Пожаревцу и два пункта у Костоцу, а повремено су дељени ланч пакети и намирнице.

Укупно је са дистрибуцијом obroка обухваћено 723 корисника топлог obroка + 121 корисника пакета месечно у селима. Центар на основу своје евиденције, издаје упуте и решења за коришћење народне кухиње за најугроженије грађане са територије града Пожаревца и градске општине Костолац, а током 2021 је спровео ванредну ревизију везано за коришћење овог права.

Помоћ и нега у кући за стара лица и особе са инвалидитетом. Сврха помоћи и неге у кући за старије и одрасле особе са инвалидитетом је подршка у задовољавању свакодневних животних потреба у сопственим домовима, како би се унапредио и одржао квалитет живота и спречио или одложио смештај у институције. Помоћ и нега у кући пружа се у случајевима када је породична подршка недовољна или није расположива, а у складу са идентификованим индивидуалним потребама одраслих и старијих лица која услед немоћи или смањених функционалних способности изазваних инвалидитетом / болешћу нису способна да независно живе без свакодневне или редовне подршке. Помоћ и нега у кући се по потреби, пружа у партнерству са здравственим и другим пружаоцима услуга и уз учешће корисника и породице. Ова услуга је у 2018 години финансирана средствима буџета за просечно 92 корисника. У 2021-ој број корисника услуга је порастао на 118, а спроводи је 15 геронтодомаћица (током 2020.год за 92)

У складу са планом током 2013 године, на иницијативу Центра за социјални рад и пружаоца услуге Градско веће је усвојило Правилник о коришћењу услуге, што је омогућило партиципацију у плаћању самих корисника или сродника корисника. Центар

доставља упуте, а у складу са Правилником пружалац услуге може непосредно закључивати уговоре са онима који сами сnose трошкове.

Обзиром на евидентиране потребе и пример добре праксе ове услуге, сматрамо да је неопходно проширити обухват садржаја услуге помоћи у кући и **медицинском негом**. Постојање овако конципиране услуге може помоћи да се безбедније, олакшано и под медицинским надзором старији у кућним условима, у породичном окружењу збрину, а такође се олакшава сродницима страх од личне нестручности, оптерећености савести одлукама о домском начину збрињавања, пружају информације о природи болести, старости, специфичностима и променама које се могу догодити. Такође је врло важан и аспект социјалне интеграције, јер су старијима често управо геронто домаћице или медицинско особље једини контакт са социјалном средином.

Социорехабилитациони клуб за децу и младе са проблемима у понашању је социјално едукативна услуга у локалној заједници намењена деци и младима у сукобу са законом и у ризику, односно са проблемима у понашању. Ресторативним приступом који услуга потенцира, избегава се кажњавајући модел и нуди алтернативни одговор друштвеног окружења којим се деца не одбацују и не кажњавају већ оснажују капацитете и репертоар позитивних социјалних вештина. Сервис кроз саветодавне и социјално едукативне услуге нуди диверзиони модел којим се деца и млади скрећу од уласка у кажњавајуће судско-административне процедуре а социјално окружење сензибилише и мотивише да прихвати позитивну промену чиме се избегава стигматизација и изолација младих са проблемима у понашању. Активности се организују кроз индивидуални рад и радионице са децом и младима на рехабилитацији и минимализацији рецидива и до сада је за просечно 30-тoро младих корисника услуга на нивоу године (сервис функционише од 2009 а током 2021-те године је имао укупно **31** корисника из поменутих група деце и младих), забележено укупно 41 рецидивантно понашање младих укључених у клуб (**3-5%**), односно 7 током ове године што, између осталог, пружа **упориште за даљи рад**. Социорехабилитациони Клуб за младе је утврђен као право из социјалне заштите, а у 2021 години пружалац услуге је било Удружење грађана Шанса. Напомињемо да се и ова услуга пружа у складу са Одлуком о социјалној заштити, програмским буџетом Града Пожаревца и устројеној процедури јавних набавки услуга, а да су њена организација и стандарди рада дефинисани одговарајућим правилником усвојеним 2013 године од стране Градског већа, а на иницијативу Центра за социјални рад и пружаоца услуге. Такође, током 2019-те године пружалац услуге је постао ресурс центар и за Тужилаштво односно током извештајног периода су на ову услугу деца и млади **упућивани директно** на реализацију васпитних налога, о чему је било више речи у делу рада са малолетним прступницима.

Новоуспостављене услуге из области социјалне заштите

Лични пратилац детета и ученика

Након пројектног финансирања ове врло важне услуге за 48 детета ометена у развоју, током прошле године, Одлуком о допунама Одлуке о социјалној заштити грађана Града Пожаревца, институционализована је ова услуга социјалне заштите и током јануара 2022 године, расписан тендер за избор пружаоца. Услуга се дефинише на следећи начин:

Лични пратилац доступан је детету са инвалидитетом односно са сметњама у развоју, коме је потребна подршка за задовољавање основних потреба у свакодневном животу у области кретања, одржавања личне хигијене, храњења, облачења и комуникације са другима, под условом да је укључено у васпитно-образовну установу, односно школу, до краја редовног школовања, укључујући завршетак средње школе.

Сврха ангажовања личног пратиоца је пружање детету одговарајуће индивидуалне практичне подршке ради укључивања у редовно школовање, и активности у заједници, ради успостављања што већег нивоа самосталности.

Програмске активности личног пратиоца детета реализују се кроз акредитовани програм, у оквиру посебне услуге личног пратиоца детета, или као програмске активности у оквиру услуге дневног боравка или помоћи у кући.

Активности личног пратиоца детета, планирају се и реализују у складу са индивидуалним потребама детета у области кретања, одржавања личне хигијене, храњења, облачења и комуникације са другима, што укључује:

1) помоћ код куће у облачењу, одржавању личне хигијене (умивање, чешљање, прање зуба), при храњењу (припрема и сервирање лакших оброка, храњење или помоћ у коришћењу прибора и сл.), припрему књига и опреме за вртић односно школу;

2) помоћ у заједници, што укључује:

(1) помоћ у коришћењу градског превоза (улазак и излазак из средстава превоза, куповина карте и сл.),

(2) помоћ у кретању (оријентација у простору уколико је дете са оштећењем вида, гурање колица или коришћење других помагала и сл.),

(3) одлазак на игралишта односно места за провођење слободног времена (подршка у игри, подршка и посредовање у комуникацији и сл.), укључујући културне или спортске активности и друге сервисе подршке.

Саветовалиште за брак и породицу са Центром за медијацију

Након пилотирања услуге коју је користило 76 корисника, односно 25 породица, током 2020/2021 године а коју је спровео Град Пожаревац, на иницијативу Центра за социјални рад Пожаревац, и уз помоћ средстава SWISS PRO, Правилником о раду и стандардима рада и програмским буџетом Града Пожаревац за 2022 годину, институционализована је и ова услуга са следећим одређењима:

Саветовалиште за брак и породицу са Центром за медијацију организовано је као саветодавно-терапијска, социјално-едукативна услуга социјалне заштите, односно сервис у локалној заједници формиран у циљу професионалне подршке и помоћи грађанима Пожаревац који имају тешкоће у домену индивидуалног, брачног и породичног живота.

Значајни аспекти породице као што су: промена породичне структуре у односу на број чланова породице, реструктурирање улога, проблеми раздвојених породица, проблем родитељске компетенције, ефекти трауматизације у породичном контексту, породични ресурси и начин превладавања стреса, проблем породичног насиља, проблем у понашању деце и младих, дају могућност, кроз рад Саветовалишта, креирања нових реалности породичног живота, нових облика адаптације, успостављања вредносних система примерених времену, промену културе и стила живљења појединца и породице.

Сврха пружање услуга из групе саветодавно-терапијских и социјално едукативних услуга кроз рад Саветовалишта, јесте вид помоћи појединцима и породицама које су у кризи, ради унапређења породичних односа, превазилажења кризних ситуација и стицања вештина за самосталан и продуктиван живот у заједници.

Главне активности

У циљу унапређења менталног здравља и квалитета живота, Саветовалиште пружа грађанима следеће услуге:

- саветодавни рад са појединцима, партнерима или породицама у циљу разрешења интра-персоналних и интер-персоналних проблема;
- терапијски рад са појединцима, партнерима или породицама у циљу разрешења интра-персоналних и интер-персоналних проблема;
- превентивни саветодавни рад са породицама у којима партнери желе да побољшају своје родитељско функционисање или се адекватно припреме за родитељство;
- пружа услуге саветодавно терапијског рада брачним паровима у поступку развода, у току и након развода;
- медијације, односно алтернативног решавања спорова, у коме стране желе да спорни однос реше мирним путем уз помоћ једног или више посредника - медијатора који кроз договарање и преговарање помажу клијентима да постигну заједничко решење и дођу до споразума који ће решити њихов спорне односе и бити прихватљив за обе стране;
- саветодавно-терапијски ради са породицама у којима постоји насиље, инцест, алкохолизам, душевна болест родитеља;
- учествује у аналитичко истраживачком раду из области рада саветовалишта;
- прати нова научна достигнућа у вези са радом и обезбеђује континуирано стручно усавршавање и развој услуга.

Саветовалиште поред услуга наведених, спроводи и пружање помоћи породици да на одговарајући начин реши своје проблеме у оквиру система социјалне заштите;

- повезивање породице са другим системима помоћи и заштита њихових интереса;
- развијање ефикаснијих и хуманијих активности свих система помоћи;
- иницирање и обликовање нових стручних доктрина на подручју социјалног, психолошког и педагошког рада;
- развијање одговарајућих личних капацитета у циљу успостављања функционалног брачног и породичног живота;
- помоћ у суочавању са животним захтевима ради обликовања реалних очекивања и постављања циљева, преузимања активне одговорности у вези са одлучивањем о себи и свом даљем ж

Током 2021 године Центар је израдио Правилник о раду поменуте услуге и она се у потпуности институционализовала кроз Одлуку о буџету Града Пожареваца за 2022 годину.

-Центар за социјални рад је за потребе Градског већа у складу са потребама редовно достављао извештаје, предлоге и мишљења у поступцима који се воде у циљу остваривања права утврђених Одлуком.

1. Сарадња са другим институцијама у локалној самоуправи и другим институцијама у Републици.

2. Извештавање

3. Аналитичко истраживачки рад (сажет преглед урађених информација, анализа и других аналитичких радова које је Центар урадио у 2021. год. са критичким освртом на ову делатност центра).

У оквиру превентивних делатности центра Центра за социјални рад током 2021 године, због епидемиолошке ситуације нису спроведене уобичајене активности са полицијском управом које се односе на трибине у школама, ромским заједницама, канцеларијом за младе итд. на територији ПУ Пожаревац на тему „Трговина људским бићима-модерно ропство“, као и на теме наркоманије међу младима. Са друге стране представници Центра као чланови мултисекторског тима за инклузију рома дали су значајан допринос, од снимка потреба ромске заједнице до реализације планова, а Центар такође учествује и у праћењу Секторског акционог плана полицијске управе за спровођење Националне стратегије за младе, Секторског акционог плана полицијске управе за превенцију и заштиту деце од насиља у породици итд.

Центар је учествовао у приказу показатеља основних карактеристика циљних група у оквиру пројеката којима се конкурисало код разних донатора и у том смислу су информације и анализа као и приказа показатеља основних карактеристика циљних група који су коришћени за акционо планирање и опис контекста и проблема који постоје у локалној заједници.

Редовно су свим институцијама и организацијама, на сајту и на ФБ страници Центра достављане информације о организацији и раду Центра, радном времену, начину комуникације са установом, одговори на постављана питања, битним карактеристикама циљних група, проблемима са којима се корисници услуга суочавају, а такође је остварена и редована, континуирана активност информисања шире локалне заједнице кроз информативне активности и учешће у бројним медијским појављивањима, са циљем популарисања сузбијања социјалних проблема и појава а кроз извештаје, информације, учествовање у ТВ и радио емисијама. Отежавајућа околност у овом смислу је инструкција Министарства крајем 2019-те године која је умногоме отежала поступање Центра у овом смислу, али су током 2021 год. добијена већа овлашћења, везано за поступање према медијима.

Континуирано су Оснивачу и Министарству достављане информације и извештаји о раду установе а најзначајнији су: Извештај о раду Центра за социјални рад Пожаревац за 2020. годину и Програм рада Центра за 2021. годину.

Током 2021 године Центар је учествовао развоју услуге Клуба за старе, при Удружењу пензионера и то у делу израде промотивног материјала и успостављању методологије рада .

Центар мониторише имплементацију различитих стратешких докумената и развој различитих услуга и активности у заједници, а Директорка и стручни радник-социјални радник Канцеларије у Костолцу су били Председници радних група за израду стратешких докумената (локалних акционих планова за старија и избегла и расељена лица)

Напомињемо да Град у овом тренутку нема важећи стратешки документ за социјалну заштиту, те да је потребно да у наредном периоду ревидира претходни или донесе нов.

У остваривању своје делатности, како јавних овлашћења, тако и услуга у заједници поред поменутих, Центар редовно сарађује и са различитим владиним и невладиним организацијама, полицијском управом, тужилаштвом, школама, медицинским установама, судовима и сл (оцењујемо ову сарадњу као изузетну успешну)...као и различитим међународним организацијама (GIZ), УН агенцијама (UNICEF..).

Обзиром да Град Пожаревац спада у ред развијенијих општина у Србији, током 2021-те године није било наменских трансфера, по основу Уредбе.

ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД
Центар за дневни боравак
деце и омладине ометене у развоју
П О Ж А Р Е В А Ц
ул. Моше Пијаде бб
012/530-921
e-mail:dnevnicepo@mts.rs

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЦЕНТРА ЗА ДНЕВНИ БОРАВАК ДЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ ОМЕТЕНЕ
У РАЗВОЈУ
П О Ж А Р Е В А Ц

ЗА 2021. ГОД.

јануар 2022.

ПОДАЦИ О ОРГАНИЗАЦИЈИ

Центар за дневни боравак деце и младих са сметњама у развоју је посебна организациона јединица Центра за социјални рад у Пожаревцу. Центар за социјални рад је званично од стране Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања 05.04.2018. године добио решење да су испуњени сви услови и стандарди за пружање услуге дневног боравака за децу, младе и одрасле са телесним инвалидитетом и интелектуалним тешкоћама у објекту Центра за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју. Лиценца број 372 издата је на 6 година (у трајању од 05.04.2018. до 05.04.2024.године)

Делатност боравака се обавља у објекту који се налази у улици Моше Пијаде бб у оквиру комплекса зграда Старе касарне 9. пука. Локација је веома близу градском језгру (око 1.2 км од центра града), а са друге стране довољно је издвојена од главног пута (Пожаревац-Петровац) тако да саобраћајни промет не омета реализацију дневног садржаја и безбедност корисника. У близини објекта (на око 400м) налази се највећи парк Чачалица, што у многоме употпуњава рекреативни део програма са корисницима. Боравак располаже и двориштем са оградом које је опремљено справама (клацкалице, љуљашке, кош, клупе). Приступ објекту је прилагођен особама са телесним инвалидитетом. Прилаз објекту је у једној равни без препрека на улазу у објекат постоји приступна рампа, а унутрашњи простор је такође у једној равни односно нема препрека за особе које се крећу отежано или су у колицима. Тоалети за кориснике су такође прилагођени за приступ особа који се крећу уз помоћ колица. Објекат се састоји од приземног дела и поткровља. У приземљу се налази простор у којем бораве корисници и он се састоји од: три собе за боравак корисника, простором за заједничке активности (дневни боравак), кухиња са трпезаријом, сала за обављање вежби психомоторне редукације и слободних рекреативних активности, соба за сензорну интеграцију, два тоалета за кориснике (мушки и женски), купатилом за кориснике, службеним тоалетом и просторијом за опсервацију опремљен потребним медицинским материјалом. Простор кухиње користи се за сервирање obroка корисницима хране која се допрема од изабраног понуђача у оквиру јавне набавке. Простор у поткровљу састоји се од четири канцеларије и то: једна се користи као гардеробер за запослене у бораваку, друга се користи за складиштење материјала за рад и средстава за хигијену, трећа се користи за састанке и као канцеларија за састанке и четврта је уступљена на коришћење Удружењу за ментално недовољно развијеним и аутистичним лицима Пожаревац.

Током рада боравака, услед ситуације изазване ширења болести Covid—19 изазване вирусом Sars-CoV-2, примењиване су све препоручене мере од: дезобаријере (у објекту и комби возилу); дезинфекције руку приликом уласка у објекат и комби возило; често прање руку сапуном у трајању од најмање 20 секунди; одржавање, кадгод је то могуће, физичке дистанце на 2 метар удаљености; често проветравање просторија у којима бораве корисници; правилно одлагање отпада; правилно коришћење заштитне опреме за запослене (маске, рукавице); ношење радних униформи и њихово редовно прање; дезинфекција и промена обуће приликом уласка у простор боравака; обавезно одлагање личних ствари (гардеробе, обуће, ташне и сл) у за то одређеним местима (гардероберима).

КОРИСНИЦИ УСЛУГЕ

Услуге Центра за дневни боравак деце и омладине са сметњама у развоју Пожаревац доступне су:

- деца и младима са сметњама у развоју (телесне, интелектуалне, менталне, сензорне, говорно-језичке, вишеструке ометености) узраста од 5-26 година живота, која имају пребивалиште на територији Града Пожаревца, којима је потребна и довољна подршка I, II, III и IV степена.
- одраслима са телесним инвалидитетом, односно интелектуалним тешкоћама, који имају потребну за дневном негом и надзором, подршком у одржавању и развијању потенцијала која имају пребивалиште на територији Града Пожаревца, којима је потребна и довољна подршка I, II, III и IV степена.

Капацитет дневног боравка је 30 корисника. У току 2021. године боравак је користило **26** и то: 21 корисник у првом степену подршке, 3 корисника другог степена подршке и 2 корисника трећег степена подршке. Подршка првог степена значи да корисник није способен да се самостално брине о себи и да се укључи у активности дневног живота у заједници, због чега му је потребно физичко присуство и континуирана помоћ другог лица. Подршка другог степена значи да корисник може да брине о себи и да се укључи у активности дневног живота у заједници уз физичко присуство и помоћ другог лица. Подршка трећег степена значи да корисник може да брине о себи и да се укључи у активности дневног живота у заједници, али му је услед недовољно развијених знања и вештина потребан надзор и подршка другог лица. Подршка четвртог степена значи да корисник самостално, односно уз подсећање, може да обавља све животне активности.

Структура корисника Центра у 2021. години:

- деца, млади и одрасли узраста од 8- 36 година живота,
- деца и млади са менталном ретардацијом, аутизмом и другим сензорним и комбинованим сметњама. Корисници који су сада смештени у Центру за дневни боравак су углавном вишеструко ометени у развоју. У основи дијагнозе сви имају менталну ретардацију (у различитом степену од умерене до дубоке), а затим у различитим комбинацијама имају и: епилепсију, аутизам, хиперактивност, церебралну парализу, Даунов синдром, West SY, психозу, Lennox Gastaut, hydrocephalus, урођену срчану и бубрежну ману. Овим компликованим и удруженим сметњама њихово стање у потпуности отежава могућност контролисања сфинктера.
- Максимални број корисника у 2021. год. **26** (од тога 22 мушког и 4 женског пола):
 1. Од 8 год. до 18 год. укупно 13 (11 мушког и 2 женског пола) ,
 2. Од 19 год. до 25год. укупно 5 (4 мушког и 1 женског пола) ,
 3. Преко 25 год. укупно 8 (7 мушког пола и 1 женског пола).

Пријем корисника је вршен у складу са Правилником о пријему и отпусту корисника, а на основу поднетог захтева од стране родитеља и мишљења Комисије за пријем и отпуст. Током године није било захтева за пријем и отпуст.

САДРЖАЈ УСЛУГЕ

Услуге дневног боравка омогућавају деци и младима да остану у заједници и тако избегну смештај у институције.

Услугом се обезбеђују структуриране активности усмерене на развоју практичних вештина за свакодневни живот које у највећој мери омогућавају самосталност и развој и одржавање социјалних, психолошких и физичких функција. Корисницима ова услуга

пружа позитивно и конструктивно искуство боравка изван породице. У исто време неговатељима унутар породице се обезбеђује слободно време за бављење другим активностима. Дневни боравак пружа безбедно окружење са надзором које је важно за даље осамостаљивање једног дела корисника. Сви корисници се подстичу да активно учествују у програмима дневног збрињавања у складу са својим способностима.

Услуга се обезбеђује сваког радног дана у седмици, осим суботом и недељом. Услуга обухвата: дневни боравак, исхрану, негу, васпитно-образовни рад, оспособљавање за рад и радне активности и културно забавне и рекреативне активности према способностима, склоностима и испољеном интересу корисника, као и превоз од места становања до Центра за дневни боравак где се врши пружање услуге и назад. За све кориснике услуге дневног боравка организована је исхрана (доручак, ужина и ручак).

Радно време је организовано у две смене у периоду од 6-16,30 часова. Стручно особље чине два дипл. дефектолога, пет медицинских сестара, четири неговатељице, један руководиоца, а у пратећој служби једна спремачица и возач.

Током године у Центру за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју, од стране Удружења за помоћ ментално недовољно развијеним и аутистичним лицима Пожаревац, ангажован је један физиотерапеут, који је ангажован у току радне недеље и програм радионице који је реализован сваке суботе у периоду од 08-14 часова.

Распоред дневних активности, је реализован по утврђеном редоследу:

- од 6 до 8 часова довожење корисника у дневни центар,
- 8-8.30 доручак,
- 8,30-9,00 тоалетни тренинг,
- 9,00-10,45 индивидуалне активности,
- 10,45-11,00 ужина,
- 11,00-11,30 радионице
- 11,30-13,00 индивидуалне активности кроз радно окупациони третман,
- 13,00-13,30 ручак
- 13,30-15,00 организоване слободне активности у оквиру радионица,
- одвожење корисника кући од 13,30-16,30

- једном недељно одлазак у природу (када то дозвољавају временски услови) или посете установама –организацијама у граду.

Корисницима Центра обезбеђена су три obroка: доручак, ужина и ручак, током дневног боравка. За набавку, припрему и допремање хране по расписаном тендеру у 2021.год., изабран хотел Ин у Пожаревцу. Квалитет хране у потпуности задовољава потребе корисника, а јеловник кога сачињавају мед. сестре са руководиоцем у потпуности је усклађен са нормативима исхране који су важећи за установе оваквог типа. У складу за захтевима родитеља и препорукама лекара за три корисника спроводи се посебан режим исхране.

Поред рада на унапређење квалитета живота деце и младих са сметњама у развоју и њихових породица као и сензибилисање заједнице за разумевање, прихватање, вредновање и стварање једнаке шансе за све грађане нашег града, дневни боравак током године ради и на остварењу посебних програмских циљева као што су:

1. Развој услуге која доприноси укључивање корисника у свакодневни живот заједнице, развој њихових капацитета и веће самосталности.
2. Пружање подршке породицама особа са сметњама у развоју како би одржали породично јединство и квалитет породичног окружења.
3. Развој капацитета пружаоца услуге као и свих укључених социјалних актера кроз континуирано унапређење и развој одрживе услуге.
4. Промоција концепта социјалне инклузије кроз планиране и осмишљене акције усмерене ка локалној заједници.

Програмске активности усмерене су ка развијању и очувању потенцијала корисника, односно припреми корисника за одржив независан живот. Програмске активности реализују се у складу са сврхом услуге, карактеристикама корисничких група, капацитетима корисника, индивидуалним планом и у складу са проценом потреба корисника обухватају једну или више следећих активности:

- подршка у изградњи и одржавању позитивних односа са одраслима и децом,
- подршка у стицању нових искустава, одржавању и развијању контакта са надлежним органима у локалној самоуправи,
- организовање радно-окупационих, односно едукативних активности које подстичу развој нових знања и вештина,
- развије метода рада који охрабрују учествовање корисника у активностима у заједници,
- организовање слободног времена у складу са потребама и интересовањем корисника,
- организовање пригодних културно-забавних садржаја у оквиру дневног боравка односно омогућавање корисницима да присуствују активностима у заједници,
- развој вештина за препознавање и решавање проблема,
- развој комуникационих вештина,
- развој вештина за самозаштиту,
- развој вештина и знања потребних за живот у заједници,
- рехабилитационе и терапијске активности и
- нега корисника којима је то саставни део третмана.

ДОНАЦИЈЕ

Рад Центра за дневни боравак у потпуности се финансира из буџета Града Пожаревца, мањи део средстава се током године обезбеђује из средстава донације. У 2021. години примили смо следеће донације:

1) ДОО МИНЕЛ ЕНИМ СМЕДЕРЕВО:

- Електрични кревет ECON BURMEIER -1 ком
- Израде и замене унутрашњих врата- 3 комада

2) Ђурић Живорад:

- Душек за медицински кревет –polymulti из три дела
- Мушема текстил са ластичем у круг - 3 комада
- Уградна рерна – комада 1
- Кухињске уградне елементе за машину за посуђе и рерну – комада 2
- Додатак за WC шољу- 10цм тврди клипер -2 комада

- Алуминијумска врата – 3 комада
- Алат за ситне поправке

3) Медицинска школа

- Алуминијумска врата – комада 1

4) Дејан Радуловић и Јелена Пешић

- Машина за прање посуђа – комада 1

СПЕЦИФИЧНА ДЕШАВАЊА У ТОКУ ГОДИНЕ

Сарадњи са локалном средином, институцијама, медијима и организацијама цивилног друштва у току 2021.г. је била обележена актуелном епидемиолошком ситуацијом. Један део програма и активности које су биле планиране у 2021.г., нису реализоване или су реализоване у модификованом облику.

- Тако на пример вишегодишња сарадња са школама је била обустављена у смислу долазака, одлазака и дружења ученика и корисника дневног боравка.
- Вишедневна екскурзија која се годинама у назад реализује током ове године није била реализована.
- 11.05. импровизирана је у дворишту боравка башта кафића у којој смо заједно са корисницима поставили столове, столице изабрали музику и послужили се соковима. У истом амбијенту прославили смо и рођендан нашег корисника Душана В.
- На студенској пракси од 17-28. маја боравила је Теодора Ђ. Студент треће године ФАСПЕР-а на смеру соматопедија.
- Прослава годишњице рада боравка -18 година (2.јуна).
- 13.јула посетили смо Градску галерију савремене уметности.
- 24. септембра одржана је зоорадионица, присуство малтезера у игри и контакту са корисницима дневног боравка

Активности током Дечије недеље су биле модификоване у односу на претходне године. Под слоганом „Дете је дете да га волите и разумете“ у периоду од 04-08.10.2021. одвијале су се активности, али у оквиру дневног боравка. Дечију недељу обележили смо: 1. Дан – разговор о дечијој недељној правима детета кроз читање стихова из Буквара дечијих права Љубивоја Ршумовића,. 2. Дан – такмичење у у савладавању препрека. 3. Дан – Посета ликовној изложби Милене Гардиновић. 4. Дан – ликовна радионица под мотом „ Цареви чувају царство, замкове и пространство, ми чувамо наше другарство то је наше богатство“. 5. Дан-Музичка радионица- слушамо и певамо.

- 19.10.одржана је пекарска радионица- месимо, печемо кексиће.
- Обележен је Међународни дана особа са инвалидитетом 3. децембра путем читања пригодног текста са сликама и разговора на тему прочитаног.
- 24.12. пекарска радионица, месимо и печемо медањаке за новогодишњу прославу.
- 27.12. посета коњичког клуба „Кнез Михаило“ који су корисницима боравка уручили новогодишње пакетиће
- 30.12. Поводом обележавања Нове године, наше кориснике обрадовали су пакетићима: МК (мото-клуб) „Ватрени“ –чланови овог клуба дошли су одевени као Деда Мраз-ови и Коло српских сестара.

- У циљу афирмисања свих локалних ресурса у циљу решавања проблема целодневног боравка за одрасле особе са инвалидитетом Центар за социјални рад је био један од партнера на пројекту „Подршка одраслим особама са инвалидитетом“ које је спроводило Удружење за неговање здравих стилова живота „Веритас“. Активности су се одвијале у простору Центра за дневни боравак. Пројекат је потврдио потребу за постојањем овакве врсте услуге која би истовремено била логичан наставак услуге која се спроводи у Центру за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју.
- Удружење МНРЛ и аутистичних лица у партнерству са Центром реализовао је пројекат „Рекреација у природи“ која се одвија у двориштном простору Центра за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју.

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ

У току 2021. године запослени у Центру за дневни боравак учествовали су на едукацијама и акредитованим програмима обуке из релевантних области за рад и бављење особама са инвалидитетом, а зато добили одређене сертификате и потврде.

Едукације којима су присуствовали и у њима активно учествовали запослени у 2021. су:

- Учешће на стручном скупу са међународним учешћем „Дани дефектолога 2021“ у организацији Друштва дефектолога Србије
- Обука унапређење рада Интерресорних комисија у ЈЛС
- Школа животних вештина
- АСТЕК трећа Међународна конференција о асистивним технологијама и комуникацијама

Боравак има три лиценцирана стручна радника.

Верујемо да смо без обзира на околности које су нас све задесиле у току 2021. године, уз поштовање и примену свих препоручених мера заштите успели да, најпре сачувамо здравље и безбедност корисника и запослених, а потом у измењеним форматима реализујемо и већину активности које смо планирали за реализацију.

Извештај за период извршења 01.01.-31.12.2021. године

1. ПРИХОДИ					
Број конта	ОПИС	Министарств о	Буџет Града Пожаревца	Остали приходи	УКУПНО
733100	ПРИХОДИ ОД ОПШТИНЕ ЗА ПРАВА	0.00	50,919,114.0 8	0.00	50,919,114.0 8
741411	ПРИХОД ОД ИМОВИНЕ КОЈИ ПРИП. ИМАОЦ,ПОЛИСА ОСИГ.	0.00	0.00	0.00	0.00
743100	ПРИХОДИ ОД НОВЧАНИХ КАЗНИ ЗА КРИВИЧНА ДЕЛА	0.00	0.00	0.00	0.00
744100	ТЕКУЋИ ДОБРОВОЉНИ ТРАНСФЕРИ	0.00	0.00	0.00	0.00
744200	КАПИТАЛНИ ДОБРОВОЉНИ ТРАНСФЕРИ	0.00	0.00	0.00	0.00
745100	МЕШОВИТИ НЕОДРЕЂЕНИ ПРИХОДИ	0.00	0.00	594,038.6 0	594,038.60
771100	МЕМОРАНДУМСКЕ СТАВКЕ ЗА РЕФУНДАЦИЈУ РАСХОДА	0.00	0.00	0.00	0.00
781100	ТРАНСФЕРИ ИЗМЕЂУ БУЏЕТСКИХ КОР. НА ИСТОМ НИВОУ	0.00	0.00	0.00	0.00
791100	ПРИХОДИ ИЗ БУЏЕТА	45,181,264.35	0.00	0.00	45,181,264.3 5
812100	ПРИМАЊА ОД ПРОДАЈЕ ПОКРЕТНЕ ИМОВИНЕ	0.00	0.00	0.00	0.00
	УКУПНО:	45,181,264.35	50,919,114.0 8	594,038.6 0	96,694,417.0 3
2. РАСХОДИ					
Број конта	ОПИС	Министарств о	Буџет Града Пожаревца	Остали приходи	УКУПНО
1	2				
411000	ПЛАТЕ, ДОДАЦИ И НАКНАДЕ ЗАПОСЛЕНИХ	20,767,430.68	20,717,061.5 8	0.00	41,484,492.2 6
411100	ПЛАТЕ, ДОДАЦИ И НАКНАДЕ ЗАПОСЛЕНИХ	20,767,430.68	20,717,061.5 8	0.00	41,484,492.2 6
412000	СОЦИЈАЛНИ	3,457,777.18	3,449,390.76	0.00	6,907,167.94

	ДОПРИНОСИ НА ТЕРЕТ ПОСЛОДАВЦА				
412100	Допринос за пензијско и инвалидско осигурање	2,388,254.47	2,382,462.02	0.00	4,770,716.49
412200	Допринос за здравствено осигурање	1,069,522.71	1,066,928.74	0.00	2,136,451.45
412300	Допринос за незапосленост	0.00	0.00	0.00	0.00
413000	НАКНАДЕ У НАТУРИ	28,800.00	291,870.00	0.00	320,670.00
413100	Накнаде у натури	28,800.00	291,870.00	0.00	320,670.00
414000	СОЦИЈАЛНА ДАВАЊА ЗАПОСЛЕНИМА	-5.92	366,666.71	0.00	366,660.79
414100	Исплата накнада за време одсуствовања с посла	-5.92	0.00	0.00	-5.92
414200	Расходи за образовање деце запослених	0.00	0.00	0.00	0.00
414300	Отпремнине и помоћи	0.00	0.00	0.00	0.00
414400	Помоћ у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице и друге помоћи запосленом	0.00	366,666.71	0.00	366,666.71
415000	НАКНАДЕ ТРОШКОВА ЗА ЗАПОСЛЕНЕ	148,777.79	309,846.88	0.00	458,624.67
415100	Накнаде трошкова за запослене	148,777.79	309,846.88	0.00	458,624.67
416000	НАГРАДЕ ЗАПОСЛЕНИМА И ОСТАЛИ ПОСЕБНИ РАСХОДИ	241,551.55	97,638.00	0.00	339,189.55
416100	Наградзапосленима и остали посебни расходи	241,551.55	97,638.00	0.00	339,189.55
421000	СТАЛНИ ТРОШКОВИ	558,259.09	2,788,154.40	0.00	3,346,413.49
421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	0.00	0.00	0.00	0.00
421200	Енергетске услуге	0.00	969,555.39	0.00	969,555.39
421300	Комуналне услуге	0.00	831,532.69	0.00	831,532.69
421400	Услуге комуникација	484,869.09	728,424.29	0.00	1,213,293.38
421500	Трошкови осигурања	73,390.00	258,642.03	0.00	332,032.03
421600	Закуп имовине и опреме	0.00	0.00	0.00	0.00
421900	Остали трошкови	0.00	0.00	0.00	0.00
422000	ТРОШКОВИ ПУТОВАЊА	373,499.80	300,756.05	0.00	674,255.85
422100	Трошкови службених путовања у земљи	373,499.80	232,856.05	0.00	606,355.85
422200	Трошкови службених путовања у иностранство	0.00	0.00	0.00	0.00

422300	Трошкови путовања у оквиру редовног рада	0.00	67,900.00	0.00	67,900.00
422900	Остали трошкови транспорта	0.00	0.00	0.00	0.00
423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	18,857,721.64	3,665,660.95	9,898.00	22,533,280.59
423100	Административне услуге	0.00	0.00	0.00	0.00
423200	Компјутерске услуге	0.00	584,095.00	0.00	584,095.00
423300	Услуге образовања и усавршавања запослених	135,530.00	59,719.99	0.00	195,249.99
423400	Услуге информисања	0.00	105,814.00	0.00	105,814.00
423500	Стручне услуге	0.00	126,232.36	0.00	126,232.36
423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	0.00	1,962,351.00	0.00	1,962,351.00
423700	Репрезентација	0.00	177,685.80	9,898.00	187,583.80
423900	Остале опште услуге	18,722,191.64	649,762.80	0.00	19,371,954.44
424000	СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ УСЛУГЕ	2,750.00	673,860.00	0.00	676,610.00
424100	Пољопривредне услуге	0.00	0.00	0.00	0.00
424200	Услуге образовања, културе и спорта	0.00	0.00	0.00	0.00
424300	Медицинске услуге	0.00	72,800.00	0.00	72,800.00
424400	Услуге одржавања аутопутева	0.00	0.00	0.00	0.00
424500	Услуге одржавања националних паркова и природних површина	0.00	0.00	0.00	0.00
424600	Услуге очувања животне средине, науке и геодетске услуге	0.00	0.00	0.00	0.00
424900	Остале специјализоване услуге	2,750.00	601,060.00	0.00	603,810.00
Број конта	ОПИС	Министарств о	Будет Града Пожаревца	Остали приходи	УКУПНО
425000	ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ И ОДРЖАВАЊЕ	147,317.80	1,351,016.30	46,064.00	1,619,174.41
425100	Текуће поправке и одражавање зграда и објеката	61,284.00	360,163.90	44,660.00	481,814.90
425200	Текуће поправке и одржавање опреме	86,033.80	990,852.40	1,404.00	1,137,359.51
426000	МАТЕРИЈАЛ	586,136.74	1,849,753.44	65,994.00	2,501,884.18
426100	Административни материјал	99,156.00	375,858.77	0.00	475,014.77

426200	Материјали за пољопривреду	0.00	9,685.00	0.00	9,685.00
426300	Материјали за образовање и усавршавање запослених	72,584.00	42,400.00	0.00	114,984.00
426400	Материјали за саобраћај	353,346.46	736,263.60	56,000.00	1,145,610.06
426500	Материјали за очување животне средине и науку	0.00	0.00	0.00	0.00
426600	Материјали за образовање, културу и спорт	0.00	0.00	0.00	0.00
426700	Медицински и лабораторијски материјали	0.00	296,964.96	0.00	296,964.96
426800	Материјали за одржавање хигијене и угоститељство	0.00	220,535.30	9,994.00	230,529.30
426900	Материјали за посебне намене	61,050.28	168,045.81	0.00	229,096.09
465000	ОСТАЛЕ ДОНАЦИЈЕ, ДОТАЦИЈЕ И ТРАНСФЕРИ	0.00	0.00	0.00	0.00
465111	Остале текуће донације, дотације и трансфери	0.00	0.00	0.00	0.00
472000	НАКНАДЕ ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ ИЗ БУЏЕТА	0.00	14,491,424.72	0.00	14,491,424.72
472100	Накнаде из буџета у случају болести и инвалидности	0.00	0.00	0.00	0.00
472200	Накнаде из буџета за породилско одсуство	0.00	0.00	0.00	0.00
472300	Накнаде из буџета за децу и породицу	0.00	0.00	0.00	0.00
472400	Накнаде из буџета за случај незапослености	0.00	0.00	0.00	0.00
472500	Старосне и породичне пензије из буџета	0.00	0.00	0.00	0.00
472600	Накнаде из буџета у случају смрти	0.00	0.00	0.00	0.00
472700	Накнаде из буџета за образовање, културу, науку и спорт	0.00	0.00	0.00	0.00
472800	Накнаде из буџета за становање и живот	0.00	0.00	0.00	0.00
472900	Остале накнаде из буџета (социјална давања корисницима)	0.00	14,491,424.72	0.00	14,491,424.72
494000	ТЕКУЋИ РАСХОДИ	0.00	0.00	0.00	0.00
494400	Отплата камата и пратећи трошкови задуживања	0.00	0.00	0.00	0.00

482000	ПОРЕЗИ, ОБАВЕЗНЕ ТАКСЕ И КАЗНЕ	11,248.00	6,211.00	0.00	17,459.00
482100	Остали порези	11,248.00	6,211.00	0.00	17,459.00
482200	Обавезне таксе	0.00	0.00	0.00	0.00
482300	Новчане казне	0.00	0.00	0.00	0.00
483000	НОВЧАНЕ КАЗНЕ И ПЕНАЛИ ПО РЕШЕЊУ СУДОВА	0.00	0.00	0.00	0.00
483100	Новчане казне и пенали по решењу судова	0.00	0.00	0.00	0.00
511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	0.00	0.00	0.00	0.00
511100	Куповина зграда и објеката	0.00	0.00	0.00	0.00
511200	Изградња зграда и објеката	0.00	0.00	0.00	0.00
511300	Капитално одржавање зграда и објеката	0.00	0.00	0.00	0.00
511400	Пројектно планирање	0.00	0.00	0.00	0.00
512000	МАШИНЕ И ОПРЕМА	0.00	545,770.00	0.00	545,770.00
512100	Опрема за саобраћај	0.00	0.00	0.00	0.00
512200	Административна опрема	0.00	451,330.00	0.00	451,330.00
512300	Опрема за пољопривреду	0.00	69,600.00	0.00	69,600.00
512400	Опрема за заштиту животне средине	0.00	0.00	0.00	0.00
512500	Медицинска и лабораторијска опрема	0.00	0.00	0.00	0.00
512600	Опрема за образовање, науку, културу и спорт	0.00	0.00	0.00	0.00
512700	Опрема за војску	0.00	0.00	0.00	0.00
512800	Опрема за јавну безбедност	0.00	24,840.00	0.00	24,840.00
512900	Опрема за производњу, моторна, непокретна и немоторна опрема	0.00	0.00	0.00	0.00
515000	НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА	0.00	0.00	0.00	0.00
515100	Нематеријална имовина	0.00	0.00	0.00	0.00
	УКУПНИ РАСХОДИ И ИЗДАЦИ	45,181,264.35	50,905,080.7 9	121,956.0 0	96,283,077.4 5

Закључак

Општа оцена је да је Центар за социјални рад Пожаревац у периоду јануар-децембар 2021. године изузетно успешно обављао своју функцију и удовољио захтевима који су се пред ову установу постављани, а становници нашег Града који су се у овом периоду нашли у стању социјалне потребе добијали су одговарајућу помоћ у оквиру актуелних могућности Републике и Града Пожареваца као оснивача Центра.

Центар за социјални рад Пожаревац је једина установа социјалне заштите на подручју Града и као таква „трпи“ велике притиске великих социјалних потешкоћа и турбуленција, различитих видова социјалних потреба наших суграђана, а отежаних могућности за пружање адекватне помоћи, услед мањег броја извршиоца (од предвиђених систематизацијом и нормативима и далеко мање у односу на европске и светске стандарде). Подсећамо да годишње одговори на потребе око 6.500 корисника (ово године чак **8.005**), и то кроз **198** врста различитих поступака.

Уз разумевање и финансијску подршку локалне самоуправе, која у потпуности финансира радна места предвиђена Уредбом о максималном броју, флексибилне организације рада, ангажовањем волонтера и приправника, отварањем Канцеларије у Костолцу, волонтерским прековременим радом и сл., до сада су радници успевали да изнесу терет „баријере“ и на ефикасан начин обављају свакодневно функционисање. *У извештајном периоду на решења Центра, уложена је укупно 1 жалба и о њима је решавано на одговарајући начин. Овај податак говори о изузетном повећању квалитета стручног рада у установи и повећању степена задовољства корисника услуга (примера ради 2016-те је било 39)*

Са друге стране, евидентно је „сагоревање“ радника, као и потреба да се од стране Министарства упосле нови, и то 5 на пословима социјалног рада и 1 не техничким пословима возача. Напомињемо да је у питању норматив усклађен са одлуком о максималном броју запослених, те да недостаје укупно скоро половина водитеља случаја, што ће се у наредном периоду додатно погоршати јер је евидентан тренд повећања броја захтева, односно сложеност и дуготрајност поступања. Обзиром да не бележимо промене у смислу социјалних појава на подручју Костолца нпр, као основни разлог препознајемо **доступност** наших услуга и смањење трошкова грађана, а општије задовољство грађана очекујемо применом **намени још једног додатног простора** који нам је ова општина омогућила током извештајног периода.

Посебан проблем у функционисању установе током 2021 године је представљало збрињавање деце која имају тзв.здружене поремећаје (нпр аутизам са поремећајем понашања праћено агресивношћу), генерално деца која имају проблема у понашању а хранитељи немају капацитета да брину о њима, док са друге адекватна социјално здравствена установа не постоји. Такође, посебан проблем су млади са психијатријским поремећајима, као и збрињавање бескућника са здруженим болестима психичке природе. У том смислу су оправдани вишегодишњи напори надлежног министарства за стандардизацијом ових услуга, али је нама препуштено конкретно збрињавање у нерегулисаним околностима, као и сав притисак који то са собом носи, а за које не можемо преузети директну одговорност.

Тренд повећања броја захтева је посебно изражен у проблематици насиља у породици, где смо више година уназад на првом месту у Србији. Јасно је да овој статистици не доприносе посебни проблеми и социјалне појаве на територији нашег града, већ поштовање процедура и тренд повећања поверења у постојеће институције, што сматрамо изузетним успехом али и опасношћу по установу. Један од одговора на овај тренд повећања броја пријава за насиље може бити **успостављање и развој услуге Саветовалишта за брак и**

породицу, где смо уз помоћ Града Пожаревца већ успоставили кораке у смислу пилотирања, и која је од 2022 године у потпуности институционализована.

Додатни проблем који је у извештајном периоду такође актуелан је био неисплаћивање надоканада за дежурство радника више година уназад, од стране Министарства а по основу неодољних интервенција. Овај проблем смо решили прерасподелом радног времена (радно време Центра, од априла 2019-те године је од 08.00-22.00 часова) што је последњом инструкцијом Министарства препознато као добар модел, што значи да смо скоро годину дана унапред на ефикасан начин испоштовали Закон, потребе корисника и локалних партнера и наравно буџет РС који би био оштећен тужбама радника.

Тakoђе, почетком 2019-те године дошло је до преласка установе на ИСИБ, што је поред постојећих додатних послова и рокова умногоме усложнило и отежало финансијско пословање установе. То практично значи да смо често били у ситуацији одступања од предвиђене динамике јавних набавки, услед чекања на одобравање расподеле средстава, али смо са успехом и уз ванредни напор и ово успешно реализовали, о чему сведочи и **инспекцијски надзор од стране Министарства финансија током 2021 године током кога није уочена ниједна неправилност у финансијском пословању Центра и у бодовању остварен максималан број бодова.**

Напомињемо да је Центар за социјални рад током трајања пандемије односно већим делом 2021-те године функционисао са врло флексибилном организацијом рада која је омогућила адекватну заштиту како корисника, тако и запослених лица. Уз подршку града и донатора врло брзо обезбеђена су адекватна дезинфекциона средства и опрема, а опремање је као и претходних година било посебно изражено у Дневном боравку за децу и омладину ометену у развоју.

За потребе социјалних давања корисницима, Град је обезбедио укупно 14.500.000, односно **4.000.000 динара више него претходних година** и верујемо да су ова додатна средства омогућила адекватнију заштиту према наших суграђана.

Центар за социјални рад Пожаревац је средином 2018-те год. добио грађевинску дозволу за санацију, адаптацију и доградњу простора и очекујемо да ћемо у наредном периоду уз помоћ Оснивача, успети да обезбедимо решење за овај проблем зграде седишта установе.

Потребно је да се у наредном периоду још чвршће умрежавамо са партнерима на локалу и шире, и покушамо да успешно изнесемо наредни период који ће облежити још већи притисак условљен процедуром приступања ЕУ, али је оправдана бојазан да је у поменутиим околностима то врло тежак задатак.

Надамо се да ћемо га са успехом, у циљу квалитетне заштите корисника, и евидентне подршке пре свега Оснивача, као и надлежних министарстава, заједничким снагама и реализовати.

Директорка Центра

Татјана Рајић
проф. социологије, специјалиста политиколог

Председник Управног одбора
Марко Сретеновић
